

BAGDAT ALIMLERI KONFERANSI

Mukatil b. Atiyye

İÇİNDEKILER

TAKDİM	5
Kitapta Adi Geçen Sahislar Hakkında	7
Mukatil b. Atiyye	7
Meliksah	7
Vezir Nizamülmülk	8
YAZARIN ÖNSÖZÜ	9
KONFERANSA DOGRU	10
KONFERANSIN BASLANGICI	16
Sahabe Hakkında	17
Kurlan-i Kerim Hakkında	21
Imamet ve Hilafet	22
KUR'AN'IN TAHRIP OLMASI MASAL	26
ALLAH'I GÖRMEK VE ONUN SIFATI HAKKINDA	28
Muhkem ve Mütesabih Ayetler	31
CEBİR VE İHTİYAR HAKKINDA	34
PEYGAMBERE İFTİRA	37
ABESE SURESI KIMIN HAKKINDA İNDİ	40
ÜÇ HALİFE HAKKINDA	43
Osman b. Affan Hakkında	46
CENNETLE MÜJDELENMİS SAHABELER	51
Sahabenin Adaleti Hakkında	55
HZ. ALİ'YE (A.S) YAPILAN BÜYÜK HAKSIZLIK	57
Hz. Ali'nin (a.s) Halifelige Liyakati	59
Ömer b. Hattab ve Nassa Karsi İçtihatlan	62
Mut'a Nikâhi	65
ÖMER'LE İLGİLİ TARTISMADA YENİ BOYUT	70
Imam Ali'nin Fetihleri	72
Ebubekir ve Halid b.Velid	74
İlk Üç Müslüman ve Tarihçilerin Haksizligi	77
Hz. Fatima (a.s) ve Halifeler	79
Peygamber'in (s.a.a) On İki Halifesi	84
Beklenen Mehdi (a.f)	86
Müslümanların Arasında Bıdatlerin Yayilmasi	88
MELİK'İN VEZİRLE CAFERİ OLMALARI	94
Müellifin Notu	96

TAKDIM

Şimdi size tarihte yaşamış bir büyük kahramandan ve onun Ehlibeyt'i'ni oluşturan kahramanlar zincirinden bah- sedeceğim. Lakin tarih beni yalanlayacak. Çünkü tarih genellikle nurlu Ehlibeyt zincirinin halkalarını oluşturan, çağların hakikat ölçülerini katledenler tarafından kaleme alınmıştır. Tarih yazarlar tarih yapanlara sadık kalma- mışlardır. Bir dehanın dediği gibi, "Tarih yazar, yapana sadık kalmalıdır. Eğer tarih yazar, yapana sadık kalmaz- sa, değişmeyen hakikatler, inanılmaz bir mahiyete bürü- necektir. "

Tarih yazıcıları da tarih yapan hakikat kahramanları- na değil, gücün, kuvvetin temsilcileri olan siyasi otorite- lere sadık kalarak, değişmez hakikatleri, nebileri, Rabbanileri, Ehlibeyt'i inanılmaz bir mahiyete bürümüşlerdir.

Tarih yazıcılarının ve yazdırıcılarının bu hakikatlere ters düşüşleri, hakikatlere, tarihe ve insanlığa karşı en büyük ihanet olmuştur. Yeni çağların kitleleri ise tarihe ve insanlığa yapılan bu ihanetten habersiz; akın akın Ehlibeyt'ten uzaklaşarak bilinmezliğe doğru yol almışlar- dır. İslam mefhumunun en büyük payandası olan Ehli-

5

beyt'in sökülmesi boşalan yerin uydurma bir tarihle sı- vanmaya çalışılması, insanlık kitlelerini temelini oluşturu- ramadıkları boşluklarla, cevapsızlıklarla dolu, birbiriyle uyuşmayan hükümlerin uçtuğu, bilinmezliklere ve bu- nalımlara çözüm bulamayan inanç sistemleri içerisine itmiştir. insanlığa din adı altında dinin en büyük temeli olan Ehlibeyt'ten mahrum bir hilkat garibesi takdim edilmiştir.

Ey insanlık! Ey tarih! Sizi hakikate davet ediyorum. Gelin Allah Rasulüne ve nurlu Ehlibeyt'ine sadık kalarak tarih şablonunu yeniden düzenleyelim. Hazırladığımız bu şablonla hakiki İshim'i insanlığın kalbine işleyelim. Öz cevherimiz ve hakikat ölçülerimiz olan iki kaynağa, (sakaleyn); Kur'an ve Ehlibeyt'e dönelim. Kur'an'dan ve Ehlibeyt'ten ilhamlı olarak, Asrın idrakine söylete- lim İslam'ı.

Bu kitap, Bağdat'ta bulunan Ehlisennet ve Caferi alimlerin tartışmasını içerir. Bu konferans, Abbasi halifesi Muktedi Billah'ın hilafetinin son döneminde, Selçuklu Sultanı Melikşah ve veziri Nizamülmülk tarafından dü- zenlendi. Bu konferansı, şair Ebu'l-Hayca Mukatil b.Atiyye b. Bekri el-Hicazi kaleme almıştır. Bu kitap, de- falarca basılmıştır. Örneğin, i 994 yılında A yetullah Mer'aşi Necefi'nin tevsiki ve talikiyle ve yine el-Belağ Müessesesi tarafından Seyyid Murtaza

Kitapta Adı Geçen Şahıslar Hakkında

Mukatıl b. Atiyye

Ebu'l-Hayca Mukatıl b. Atiyye b. Mukatıl Bekrı el- Hicazı, Şibl'ud-Devle lakabıyla meşhurdur. Bağdat, Ho- rasan ve birçok şehirlere sefer etmiştir. Gittiği yerlerin büyükleriyle görüşmüş, emirlerini medhetmiştir. Seferle- rinin birinde Selçuklu veziri Nizamülmülk'le karşılaşmış ve ona ilgi duymuş. Daha sonra onun kızıyla evlenmiştir. O birçok edebi şiirler söylemiştir. Allame Ebu'l-Kasım Zemahşeri ile mektuplaşmaları olmuştur. Horasanıda 486 hicri yılında muharrem ayının 12. gününde öldürülmüştür.!

Melikşah

Selçuklu sultanı 1055-1092 yılları arasında yaşamış- tır. Alparslan'ın oğludur. Şehy zadeler arasında yaş olarak en küçük olmasına rağmen, babası tarafından daha kabi- , liyetli bulunduğu için tahta geçti. Tahtta bulunduğu yıllar içerisinde meydana gelen önemli olaylar:

- * Suriye seferi ve Suriye'nin istila edilmesi (1085)
- * Mısır, Hicaz, Yemen ve Aden'e sefer düzenlenerek, bu ülkeler imparatorluğa bağlandı. (1085)
- * Ermenistanla sefer düzenlenmesi ve Ülke topraklarına katılması. (1085)
- * Abbasi halifesi el-Kaim bi-Emrillah ile iyi ilişkiler kurmaya çaba etti.

1- Bkz. Vefeyat'ul-A'yan, cA, s.344; Şezerat'uz-Zeheb Fi Ahbar-i Men Zeheb, İbn-i İmad Hanbeli, c.3, s375.

* Osmanlı imparatorluğunun kendine temel aldığı devlet düzenini geliştirmiştir. Gayr-i Müslim teba Müs- lümanlarla eşit haklara sahip olmuştur. Her inanca bağlı toplumlar inanç ve ibadetlerinde serbest bırakılmıştır.

Vezir Nizamülmülk

Hasan b. Ali b. İshak, 19 yıl Alparslan'ın ve oğlu Melikşah'ın vezirliğini yaptı. 408 hicri yılında Tus şehrinde doğdu. Küçük yaşta Kur'an'ı öğrendi. İlimle meşgul oldu. Alparslan'ın tavsi- yesi üzeri he Melikşah'ın terbiyesini üstlendi. Bağdat, Nişabur ve başka şehirlerde Nizamiyye medreselerini kurdu. Genellikle meclisinde alimleri bulundurur, onlar- dan yararlanırdı. 485 hicri yılında ramazan ayının onunda öldürüldü. 1

1- Bkz. el-Bidaye ve'n-Nihaye, İbn-i Esir, c.12, s.140; el-Kamil Fi't- Tarih, c. 10, s.207; Vefeyat'ul-A'yan, c.2, s.128.

YAZARIN ÖNSÖZÜ

Bütün övgüler, Allah'a mahsustur. Alemlere rahmet olarak gönderilen, emin olan Muhammed Peygambere ve yine onun Ehlibeyti'ne ve ashabına selam olsun.

Bu kitap, Büyük Selçuklu Sultanı Melikşah'ın isteği ve ünlü veziri, büyük alim Nizamülmülk'ün koordina- törlüğünde Ehlisünnet ve Caferi alimleri arasında ger- çekleşen bir toplantının metnidir.

Melikşah körü körüne ecdadını takip eden mutaassıp biri değildi. O bilime önem veren ve ilim adamlarını se- ven bir gençti. Elbette az da olsa, eğlenceyi ve avlanmayı seven birisiydi de. Veziri Nizamülmülk de çok iyi eğitim görmüş, fazilet sahibi, iradesi güçlü, hikmet üzere hare- ket eden, mevkisinden aldığı gücü sadece Allah yolunda kullanan, bilgisi ve adaletiyle dünyaya nam salmış bir kişiydi. Çok sade yaşar, yoksullara yardımda bulunur, imanın, aklın ve bilginin ışığında sürekli gerçeği arardı. Bağdat'ta kurmuş olduğu Nizamiye Medresesi, İslarnı ilimlerin sistemleşip yayılmasında önemli roloynamıştır. O Ehlibeyt sevgisini esas kabul eden mutasavvıf bir cemaat yetiştirdi.

1. Bölüm

KONFERANSA DOĞRU

Bir gün Hüseyin b. Ali el-Alevi adında büyük bir Caferi alimi, bir iş için Melikşah'ın huzuruna çıkmıştı. Melikşah konuyu kendi veziri Nizamülmülk'le görüşmek için onun işini erteledi. Şeyh Hüseyin sultanın yanından ayrıldıktan sonra, orada bulunanlardan bazıları, arkasın- dan alaylı sözler konuştular. Melikşah olayın farkına var- dı ve oradakilere:

- Onun hakkında neden bu şekilde konuşuyorsunuz?

Orada bulunanlardan birisi:

- Ey Melik, dedi. Onun, Allah'm gazap ve lanet ettitiği Cafernerden olduğunu bilmiyor musun?

Melikşah şaşırılmış bir ifadeyle:

- Neden? dedi. O Müslüman değil mi?

O şahıs:

- Asla! O bir Caferi'dir.

Melikşah:

10

- Caferi ne demektir. Onlar Müslüman fırkalardan değiller mi?

O kişi:

- Elbette Müslüman değiller. Çünkü onlar Ebubekir, Ömer ve Osman'ın halifeliğini reddediyorlar. Sultan şaşırılmıştı:

- Üç halifeyi tanımayan Müslüman var mı?

- Evet. İşte Caferiler.

Melikşah:

- Peki bu sahabelerin hilafetinİ kabul etmeyenlere neden halk Müslüman adını veriyorlar?

O kişi:

- İşte bu yüzden ben onların kafır olduklarını söy- ledim. Melikşah az bir süre düşünceye daldıktan sonra şöyle dedi:

- Konunun açıklığa kavuşması için Vezir Nizamül- mülk'ü çağırıtmam gerekir. (O önemli her konuda vezirİ- ne danışır ve ondan bilgi alırdı.)

Melikşah'ın Veziriyle Konuşması

Melikşah veziri Nizamülmülk'ü çağırttı ve ona:

- Söyle bana, dedi. Caferiler, Şiiler Müslüman mıdırılar?

Nizamülmülk:

11

- Ehlisünnet alimleri bu konuda farklı görüşlere sahiptirler. Bazıları onları Müslüman bilir, bazıları ise bilmez.

Melikşah:

- Onların nüfusu ne kadardır?

Nizamülmülk:

- Sayılarını tam olarak bilmiyorum; ancak yaklaşık olarak

Müslümanların yarısını teşkil ettikleri söylenebilir.

- O halde Müslümanların yarısı kafir mi?! Nizamülmülk:

- Bazı ilim ehli onları kafir bilir; ancak şahsen ben onları tekfir etmem.

Melikşah:

- Ey Vezir! Konu hakkında daha detaylı bilgi edinmek için Caferi ve Sünni alimlerini burada toplayabilir misin?

Vezir:

- Doğrusu bu, zor bir iştir. Hükümetimize ve memleketimize yönelik zararlı sonuçlar doğuracağından endişeleniyorum.

Melik:

- Niçin?

Vezir:

- Çünkü, Cafer! ve Sünni meselesi hak ve batıl meselesi değildir. Bu öyle bir konudur ki bunu için kanlar

12

dökülmüş, nice Müslümanlar esir alınmış, kütüphaneler yakılmış ve savaşlar çıkmıştır.

Genç Melik; hayretler içerisinde bir müddet düşündükten sonra:

- Ey Vezir! Sen de biliyorsun ki yüce Allah bize geniş bir saltanat ve güçlü bir ordu vermiştir. Dolayısıyla verilen bu nimete karşılık O'na şükretmeliyiz. Bu da ancak doğruyu izlemek ve Q'nun yolundan sapanları doğru yola davet etmekle olur. Kuşkusuz, bu iki fırkadan biri hak, diğeri ise batıldır. Bize düşen, hakkı bilip ona tabi olmak ve batılı bırakmaktır.

Ey Vezir! Cafer! ve Sünni alimlerinin ve ordu komutanlarının, yazıcıların ve başka devlet memurlarının katılımıyla bir toplantı teşkil et. Toplantıda Sünni mezhebinin hak olduğu ispatlandığı takdirde Caferileri Sünni mezhebini kabullenmeye zorlarız.

Vezir:

- Caferliler Sünni olmayı kabul etmezlerse, ne yapacaksınız?

Melik:

- Onları katlederiz.

Vezir:

- Müslümanların yarısını teşkil eden bir grubu öldürmek mümkün müdür?

Melik:

- Meseleyi halletmenin başka çözüm yolu var mı?

Vezir:

- Tabi, bu işten vazgeçmek...

13

Burada Melikşah ile hikmetli vezirinin arasında ce- reyan eden değerlendirme sona erdi; ancak Melikşah o geceyi bu önemli konu etrafında düşünerek rahatsız bir şekilde sabahladı, sabah erkenden Nizamülmülk'ü çağırarak kararını bildirdi.

- Her iki tarafın alimlerini davet edelim, yapılacak olan ilmi tartışmalar sonucu hakkın kiminle olduğu anlaşılacaktır.

Eğer Ehlisünnet mezhebinin hak olduğu ispatlanırsa, Caferileri yumuşak ve hikmetli öğütlerle bu mezhebe davet eder; Peygamber efendimizin (s.a.a) izlediği cazip hediyeler verme yoluyla kalplerini kazanmaya çalışırız. Nitekim Resulullah da kafirleri İslam dinine ısındırarak amacıyla onlara zekat veriyordu. Böylece biz de İslam'a ve Müslümanlara hizmet etmiş oluruz.

Vezir:

- Görüşleriniz çok güzel; ancak ben endişe duyuyorum.

Melik:

- Neden endişeleniyorsun?

Vezir:

- Caferlilerin getirecekleri delillerle Sünnilere galip gelmesinden korkuyorum. Bu durumda Sünniler, mezhepleri hakkında şüpheye düşecekler ve memleket tedavisi mümkün olamayan bir yara almış olacak.

Melik:

- Bu mümkün müdür? Ehlisünnet hak üzere değil mi?

Vezir:

- Evet. Ehlisünnet hak üzeredir; ancak bazen kanıdar haklının aleyhine olur.

Melik, vezirin bu cevabından ikna olmayarak:

- Hakkın tam olarak batıldan ayırt edilmesi için her iki tarafın alimlerinin bir araya getirilmesi gerekir.

Vezir:

- Böyle bir toplantının tertiplenmesi için bir ay süre gerekir, diye cevap verdi. Lakin Melik bunu kabul etmedi ve 15 gün içerisinde toplantının düzenlenmesi yolunda kesin kararını açıkladı.

2. Bölüm

KONFERANSIN BAŞLANGICI

Nizamülmülk bu müddet içerisinde tarih, fıkıh, ha- dis, usul ve mantık ilimlerinde kendilerine güvenilir 10 Ehlisünnet ve 10 Cafer! büyük alimini davet etti.

Şaban ayında gerçekleşen bu toplantıya Bağdat şehrinde bulunan Nizamiye Medresesi ev sahipliği yaptı.

Toplantıda şu hususların gözetilmesi gerektiği kararlaştırıldı:

1- Toplantı, namaz, yemek ve istirahat vakitleri dışında, sabahtan akşama kadar aralıksız devam edecektir.

2- İleri sürülecek görüşler kulaktan duyma şeylere değil, delillere dayandırılacak; güvenilir kitaplar, mute- ber senetler ve kaynaklar esas alınacaktır.

3- Tüm konuşmalar kaydedilecektir.

Belirlenen günde, Sultan, veziri ve ordu komutanları, kendi yerlerini aldılar. Ehlisünnet alimleri Sultanın sağ tarafında, Cafer! alimler de sol tarafında yerlerini aldılar. Toplantı vezirin konuşmasıyla başladı. Vezir konuşması- na şu sözlerle başladı:

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla.

Salatu selam Hz. Muhammed'e ve onun Ehlibeyti'ne ve ashabına

olsun.

Daha sonra sözlerine şunları ekledi:

Tartışmalar edebe aykırı olmamalıdır. Hakka ulaş- mak hepimizin hedefi olmalıdır. Konuşmalarda hiçbir sahabeye sebbedilmemeli ve kötü olarak anılmamalı.

Sahabe Hakkında

Ehlisünnet alimlerinin büyüğü olan Şeyh Abbas:

- Ben bütün sahabeleri kafir bilen bir mezhebin mensuplarıyla tartışmaya girmem!

Caferi ulemasının büyüğü olan Alevi:

- Sahabeleri kafir bilen kimlerdir? diye sordu.

- Siz Caferiler.

- Bu sözün, hakikatle hiçbir ilgisi yok. Hz. Ali (a.s.), Abbas, Selman, İbn-i Abbas, Ebuzer, Mikdad ve başkaları Resuluİlah (s.a.s)'in sahabeleri değil midir? Biz onları kafir mi biliyoruz?

- Benim bütün sahabe demekle kastettiğim Ebubekir, Ömer, Osman ve onların yolunu izleyenlerdir.

- Sen şimdiki sözünle biraz önceki sözünü çürütü- yorsun! Hem Caferilerin, bütün sahabeleri kafir bildikle- rini, hem de bu sahabelerden bir kısmını kafir kabul et- mediklerini söylüyorsun.

Burada Nizamülmülk sohbete müdahale etmek iste- di;~ fakat Cafer! alimi, ona fırsat vermeyerek; "ey saygı- değer Vezir! Hiç kimsenin müdahale hakkı yoktur; ancak

17

cevap veremez isek, o durumda müdahale hakkı doğar. Yoksa konu polemige dönüşür, kendi rayından çıkar, kavramlar birbirlerine kanştırılır ve değiştirilir ve sonuç- suz bir bahse dönüşür.

Sonra Alevi sözüne devamla:

- Ey Abbası, şimdi senin "Caferller, bütün sahabeleri kafir kabul ediyor" sözünün mesnetsiz ve delilden yoksun olduğu ortaya çıktı.

Abbası cevap veremediğinden dolayı utançtan kıpkırmızı kesildi.

- Bu konuyu geçelim; ancak siz Ebubekir, Ömer ve Osman'a sövmüyor musunuz?

Alevi:

- Cafernerden, onlara sövenler de, sövmeyenler de vardır. 1

Abbasi:

- Ey Alevi, sen hangi gruptansın?

- Ben onlara sövmüyorum; ama onlara sövenlerin de kendilerine göre mantıklan vardır. Ayrıca bana göre bunların bu'ışı, ne küfre, ne de fasıklığa yol açar. Bu,

1- Şia alimlerinden hiçbirisi tarih boyunca Resulullah'ın ashabına sebbetmeyi caiz bilmemişlerdir. Bakınız, büyük Şia alimlerinden Muhammed Hüseyin Kaşiful-Gıta ne diyor: "**Peygamberin ashabı o zamanda yeryüzünde bulunan en seçkin insanlardı.**" (Asl'uş-Şia ve Usuluha)

Kadi Nur'ullah Tustri de şöyle der: "Sebbetmekle lanet etmek farklı şeylerdir. Bazı Şiilerin yaptıkları, kötü olan sahabeye lanet okumaktır. Sebbetmek, kafiye bile caiz değildir, nerede kalsın Müslümanım diyen kimseye." (es-Savarim'ul-Muhrika Fi'r-Redd-i Ala's- Savaik'il-Muhl'ika, s. 19)

18

küçük günahlar kategorisine bile sokulmaz.

Bunu duyan Abbasi, Melik'e hitaber:

- Ey Melik bu adamın dediklerini duydun mu?

Alevi:

- Ey Abbasi, senin Melik'e yönelerek bu şekilde hitap etmen bir demagojidir. Çünkü Melik bizi silah ve güce dayanarak birbirimize üstünlük sağlamaya değil, deliller ve kanıtlar hakkında konuşmak için bizi huzuruna toplamıştır.

Melik:

- Alevi'nin söylediklerine katılıyorum. Alevi'nin bu sözlerine karşı cevabın nedir ey Abbasi?

Abbasi:

- Sahabeye söven kişinin kafir olduğu apaçık bir husustur.

- Bu kadar kesin konuşma, dedi Alevi. Mesele, sana göre apaçık olabilir, bana göre konu dediğin gibi değildir. Sahabeye söven kişinin kafir olduğuna dair delilin nedir? Peygamber efendimizin (s.a.a) sövdüğü kişi laneti hakketmiyor mu? Sen bunu kabul etmiyor musun?

Abbasi:

- Kabul ediyorum.

Alevi:

- Resulullah (s.a.a), Ebubekir ve Ömer'e lanet etmiştir.

Abbasi:

- Nerede lanet etmiştir. Bu, Resulunah'a (s.a.a) bir iftiradır!

19

Alevi:

- Ehlişünnet'in tarihçileri şöyle kaydetmişlerdir:

"Peygamber (s.a.a), Usame b. Zeyd komutasında bir ordu düzenledi, ordu da Ebubekir ve Ömer'e yer verdi ve şöyle buyurmuştu': *"Usarne'nin ordusundan ayrılan kimseye Allah lanet etsin."*¹ Fakat Ebubekir ve Ömer, bu buyruğa rağmen Usame ordusundan ayrıldılar. Böylece Resulullah'ın laneti ordudan ayrılan diğerlerini kapsadığı gibi, o ikisini de kapsadı. Resulullah'ın lanet ettiği kimseye Müslüman da lanet edebilir.

Abbasi başını yere eğdi ve hiçbir şey söylemedi. Sultan Melikşah veziri Nizamülmülk'e:

- Alevi'nin söyledikleri doğru mudur?

Vezir:

- Tarihçiler böyle rivayet ediyorlar.²

Alevi sözlerine şunları ekledi:

-Sahabeye sebbetmek haram olup küfrü gerektiriyor ise, niçin Muaviye b. Ebu Süfyan'ı tekfir etmiyor, onu fasık ve zalim olduğunu açıklamıyorsunuz? İmam Ali b. Ebu Talip'e (a.s) minberlerde lanet okutturan ve bunun

1- et-Tabakat'ul-Kübra, cA, s.66-68; Tarih-i İbn-i Haldun, c.2, sA84; es-Sire, İbn-i Hişam, cA, s.650.

2- Peygamber (s.a.a) Ebubekir ve Ömer'i, Üsame'nin komutası- na dahil ettiği halde onlar; Üsame'nin komutanlığına yüz çevirerek muhalif oldular. Bkz. İbn-i Sad'ın Tabakat'ı, c.2, sA1; İbn-i Asakir'in Tarih'i, c.2, s.391; Kenz'ül-Ümmal, c.1, s.312; İbn-i Esir'in el-Ka-mill'i, c.2, s.129

20

adet halini alıp tam 70 yıl sürmesine yol açan kişi, Muaviye b. Ebu

Süfyan'dır. ¹

İşte burada Sultan bu konunun noktalanmasını ve başka bir konuya geçilmesini istedi.

Kur'an-ı Kerim Hakkında

Abbasi:

- Siz Caferllerin bidatlerinden biri de Kur'an-ı Kerim'i kabul etmemenizdir.

Alevi şiddetle itiraz etti:

- Tam aksine, siz Ehlisünnet'in bidatlerinden birisi Kur'an-ı Kerim'i kabul etmemenizdir. Çünkü siz Kur'an-ı Kerim'i Osman'ın mushaf haline getirdiğini söylüyorsunuz. Bu nasıl düşünülebilir. Oysa Hz. Peygamber (s.a.a) kendi ashabına **"Kur'an'ı hatmeden şahıs için şu kadar sevap vardır."** buyurmuştur. Resulullah mushaf haline getirilmeyen Kur'an'ın hatmedilmesini ve okunmasını mı emretmiştir? O güne kadar Müslümanlar dalalet içinde miydi ki Osman onları kurtuluşa erdirmiştir?

Bu sözler üzerine Melik Vezire yönelerek:

- Ehlisünnet, Kur'an-ı Osman'ın cem ettiğine mi inanıyor? Bu doğru mu?

- Tefsirciler ve tarihçiler bu şekilde açıklamışlardır.

Alevi sözlerine devam etti:

1- Bkz. el-Kamil Fi't-Tarih, e.3; el-İkd'ul-ferid, cA; Şerh-u Nehe'il-Belağa, İbn-i Ebi'l-Hadid, cA, s.56-57; en-Nesaih'ul-Kafiye Li-men Tevella Muaviye, s.125-126; Tarih-i Taberi, e.6, 51. yılın hadiseleri bölümü; el-Kamil Fi't-Tarih, c.3.

- Ey Melik! Caferller Kur'an'ın Hz. Peygamberin (s.a.a) döneminde cem olduğuna, bir harfin dahi eklenip çıkarılmadığı ve netice olarak da, Kur'an'ın tahrif olun- madığı görüşündedirler. Ancak Ehlisünnet Kur'an'da bir takım şeylerin artırıldığını ve bir takım şeylerin ondan çıkarıldığını, bir takım şeylerin öne geçirildiğini ve bir takım şeylerin tehir edildiğini, Kur'an'ın Hz. Peygamber (s.a.a) tarafından değil Osman'ın hakimiyeti ve emirliği döneminde cem edildiğini söylüyorlar.

İmamet ve Hilafet

Abbasi fırsattan istifade ederek şöyle dedi:

- Ey Melik! Alevi'nin sözlerini işittin? Alevi Osman'ı halife değil, emir olarak nitelendiriyor.

Alevi:

- Evet, kesinlikle! Osman halife değildi!

Melik böyle bir iddianın gerekçesini öğrenmek için: - Neden? diye sordu.

Alevi:

- Caferller, Ebubekir, Ömer ve Osman'ın hilafetinin hak olmadığına inanırlar.

Melik hayretler içinde sordu:

-Neden?

Alevi:

- Aslında Osman'ın halifeliği Ömer tarafından belirlenen 6 kişilik şura vasıtasıyla gerçekleştirilmiştir. Bununla birlikte bu 6 kişilik şuranın ikisinin veya üçünün Osman'ı desteklemesiyle Osman halife olmuştur. Os-

22

man'ın halifeliği Ömer'e dayanır. Ömer ise Ebubekir'in vasiyeti üzere hükümete erişmiştir. Demek ki, onun hali- feligi de Ebubekir'e dayanıyor. Ebubekir'in hilafete gelişi ise azınlığı teşkil eden bir grup! tarafından kaba kuvvete dayalı bir oldu bittiyle gerçekleştirilmiştir. Bu hilafet de gayr-i meşru bir oldu bittidir.

Bu konuda Ömer "İnsanların Ebubekir'e olan biatı, cehalet devri adetlerinde olduğu gibi gafletten doğan tedbirsiz bir iş idi. Allah insanları bu işin şerrinden koru- du. Bundan sonra her kim böyle bir harekete yönelirse, onu öldürün.,,2 demiştir. Ebubekir meşhur bir sözünde "Beni bırakın. Ali içinizde varken, ben sizin en hayırlınız değilim." 3 der.

Bu sebepten Caferller bu üç kişinin hilafetinin geçersiz olduğuna inanırlar.

Melik Vezir'e yönelerek:

- Alevinin Ebubekir ve Ömer'den naklettikleri doğru mudur?

Vezir:

- Evet, doğrudur. Tarihçiler böyle rivayet etmişlerdir. Melik:

1- el-Kamil Fi't-Tarih, c.2; Tarih-i Taberi. c.3; Tarih-i Yakubi, c.2; Tarih-i Ebi'l-Fida, c.2.

2- Şerh-u Nehc'il-Belağa, İbn-i Ebi'l-Hadid, c.I. Tarih'uJ-Hu- lefa, Suyulî, s.67. el-Milel ve'n-Nihel, Şehristanı, s.7. Taberi Tarihi. c.I, s.446.

3- Sünni alimlerinden Gfişd, et-Tecrit şerhinde ve diğerleri bu hadisi kaydetmişlerdir.

23

- Madem ki gerçek böyle peki biz niçin bu üç kişi- ye saygı gösteriyoruz?

Vezir:

- Salih geçmişimize uy mak için.

Alevi bu sözleri işitinçe Melik ve Vezire hitaben:

-Vezirimize sorabilir misiniz hakka mı, yoksa geçmiş nesle tabi olmak mı gereklidir? Hakkı izlemeyen geçmişimize uymak, yüce Allah'ın şu sözünün kapsamına girmez mi? "Atalarımızı bir din üzerinde bulduk, biz de onların izlerine uyarız, derlerdi. " 1

Melik Alevi'ye hitap ederek:

- Bu 3 kişi Resulullah (s.a.a)'in halifeleri değil ise peki onun haliresi kimdir?

Alevi:

- Resulullah'ın (s.a.a) halifesi İmam Ali İbn-i Ebu Talib'dir.

Melik:

- Neden o? Alevi:

-Çünkü Resulullah (s.a.a) kendisinden sonra İmam Ali b. Ebu Talib'i halife olarak tayin etmiştir ve bunu çeşitli münasebetlerde defalarca tekrar etmiştir.2 Mesela,

1- Zuhurf, 23

2- Resulullah'ın (s.a.a) İmam Ali'yi (a.s) kendisinden sonra halife tayin etmesiyle ilgili hadisler yüzlerce kaynakta söz konusu edilmiştir. Bkz. Tarih-i İbn-i Cerir, c.2, s.562; Kenz'ül-Ümmal, c.6, s.392; Sünen-i Tirmizi, Sünen-i İbn-i Mace; Müsned-i Ahmed b. Hanbel; Müstedrek-i Sahihayn; Tefsir-i Kebir, Fahr-i Razi; es-

Veda Haccından dönerken, Mekke ile Medine arasındaki Gadir-i Hum denen yerde, insanları bir araya toplayarak Ali'nin (a.s) elini kaldırmış ve **"Ben kimin mevlası isem Ali de onun mevlasıdır. Allah'ım! Ali'ye dost olana dost ol, düşman olana düşman. Ona yardım edene sen de yardım et, ondan yüz çevirene sen de yüz çevir."** demiştir.

Sonra Peygamberimiz minberden inmiş (ve sayıları yüz bini aşan) Müslümanlara, *"Müminlerin emiri olarak Ali'yi tebrik edin"* diye buyurmuştur. O kalabalık da bir bir gelip, "Selam olsun sana, ey müminlerin emiri!" di ye- rek isteğini yerine getirmiştir. İşte bu sırada Ebubekir ile Ömer de Ali'nin yanına gelmiş ve kendisini tebrik etmişlerdir. Ömer, "Ne mutlu sana ey Ebu Talib'in oğlu! Sen bugün benim ve kadın-erkek bütün müminlerin mevlası oldun." demiştir.1 demek ki Peygamber'in (s.a.a) hak halifesi Hz. Ali'dir.

Melikşah veziri Nizamülmülk'e döndü:

-Alevi'nin dedikleri doğru mu?

Vezir:

- Evet, tarihçiler ve tefsir alimleri böyle yazmışlar.

Melikşah:

- Artık bu konuyu bırakın ve başka bir konu hakkında konuşun.

1- Ahmed b. Hanbel'in Müsned'i. cA, s.281; Fahr-i Razi, Tefsir- iKebir, Maide Suresi, 67. ayet; Hatip Bağdadı, Tarih-i Bağdad, c.8, s.290; İbn-i Hacer, es-Savaik'ul-Muhrika, s.108 ve daha birçok kay- nak.

4. Bölüm

KUR'AN'IN TAHRİF OLMASI MASALI

Abbasi:

- Caferliler Kur'an'ın tahrif olduğunu iddia ediyorlar.

Alevi:

- Tam aksine, siz Ehlisünnet içerisinde yaygın görüş budur.

Abbasi:

- Bu, doğru değildir.

Alevî:

- Resulullah'a (s.a.a) putlar hakkında ayet~erin nazil olduğu ve sonra da bu ayetlerin neshedildiği ve Kur'an'dan çıkarıldığı sizin kaynaklarınızda kaydedilme mişmi?

Melikşah vezire dönerek:

- Alevî'nin iddiaları doğru mudur?

Vezir:

- Bazı müfessirler böyle zikretmişler.

26

Melik:

- Peki, biz neye dayanarak tahrif olunmuş Kur'an'a itimat ediyoruz.

Alevî:

- Ey Melik! Biliniz ki biz Caferîler Kur'an'ın tahrif edildiğine inanmıyoruz. Bunu söyleyen yalnız Ehlisünnet tarihçileridir. Buna binaen bize göre Kur'an güvenilirdir. Lakin Sünnîlerin sözleri nazar-ı dikkate alınır, Kur'an'a güvenilemez.

Abbâsî:

- Buna benzer hadisler, Caferî alimlerin yazmış oldukları kitaplarda da kaydedilmiştir.

Alevî:

- O hadislere gelince:

Birincisi, o hadisler çok azdır.

İkincisi, o hadisler Caferîleri lekelemek amacıyla düşmanları tarafından uydurulmuştur.

Üçüncüsü, o hadisler senet ve ravi bakımından güvenilir değildirler. 1

Dolayısıyla alimlerden bunun aksini iddia edenlerin sözlerine itibar edilmez. Mektebimizin öncüleri ve değerli alimleri kesinlikle Kur'an'ın tahrif olunmadığını bu fikre sahip olanların dalalette olduklarını beyan etmişlerdir. 2

1- Şia'da Kur'an-ı Kerim'in tahrifiyle ilgili olarak nakledilen ha- disler İmam Sadık'ın (a.s) diliyle lanet edilen ve Gulat'tan olan Seyari'ye ve Kesir b. Ayyaş'a ve birtakım zayıf ravilere dayanır. BU yüzden Şia alimlerinin ittifakıyla bu hadislerin hiçbirine itibar edil-

5. Bölüm

ALLAH'I GÖRMEK VE Q'NUN SIFATI HAKKINDA

Seyyid Alevi:

- Ehlisünnet, yüce Allah'ın şanına layık olmayan şeyleri Q'na izafe ediyorlar.

Abbasi:

- Bir misal verebilir misin?

- Mesela, sizler, Allah'ın cisminin olduğunu, insan gibi gülüp ağladığını, el, ayak, gözünün olduğunu, kıya- met günü ayağını cehennem ateşine indireceğini, gökler- den dünyanın semasına kendi merkebiyle indiğini yüce Allah'a isnat ediyorsunuz.)

1 - Kur'an-ı Kerim'de yüce Allah'ın sıfatlarıyla ilgili olan örneğin istiva=yönelme, yüz, iki el, gelmek, gitmek, üst... vb. ifadelerden, maddi şeylerle ilgili kullanıldığında anlaşılan anlamı algıladılar. Dolayısıyla bu içeriği taşıyan hadisler uyduruldu ve Peygambere isnat edildi. Bunların çoğusu Tevrat'tan alındı... Bu hususta Ümey- yeoğulları ve Abbasoğullarının padişahları da onlara yardımcı oldu- lar. Böylece Ehlisünnet Kur'an'ın müteşabih ayetleri hakkında büs-

bütün bocalayıp kaldılar. Bu konuda bkz. Şehristani'nin el-Milel ve'n-Nihel adlı eserine, s.44-45.

Kazı şöyle demiştir: "Alimler (yani Ehlisünnet alimleri) uykuda Allah'ı görmenin mümkün olduğu hususunda ittifak etmişlerdir; insan O'nu, O'na yakışmayan cisim niteliklerine sahip bir sıfatla görse bile... (Bkz. İmam Nevevi, Şerh-i Sahih-i Müslim, c.15 s.25) Aşaire ekolünün kurucusu Ebu'l-Hasan Eş'ari yüce Allah'ın iki elinin olduğunu bazı ayetlerin zahirini kanıt göstererek ispatlamaya çalışmıştır. Örneğin, "*Allah'ın eli, onların ellerinin üstündedir.*" (Fetih, 10) Ve "*İki elimle yarattığım...*" (Sad, 75) ve "*Onun iki eli açıktır.*" Daha sonra bir takım hadisleri kanıt olarak göstermiştir. Örneğin "*Şüphesiz Allah Adem'i kendi eliyle yarattı, Adn cennetini kendi eliyle yarattı, Tevrat'ı kendi eliyle yazdı ve Tuba ağacını kendi eliyle dikti...*" Daha sonra şöyle der: Böylece yüce Allah'ın, şekli bize belli olmayan eli olduğu kanıtlanmış oldu. (Bkz. el-İbane rı Usul'id- Diyane, Ebil Hasan Eş'ari, s.60-61. Ve yine bkz. el-Milel ve'n-Nihel, Şehristani, s.39-40.

Bize göre, yüce Allah ile ilgili olarak ayet ve hadislerde geçen bu ifadeler kinaye ve mecaz türündendirler. Şu ayette olduğu gibi: "*Yahudiler, Allah'ın eli kolu bağlıdır dediler. Elleri kolları bağlan- sın ve söyledikleri sözden ötürü onlara lanet olsun. Tersine onun iki . eli de açıktır.*" (Maide, 64) Bu ayette hem Yahudilerin, hem de yüce Allah'ın sözünde geçen elden maksat, bağışta bulunma ve rızık ver- mektir. . Kanıt olarak ileri sürülen hadise gelince, bu hadis uydurmadır. Bu hadisin doğru nakli şöyledir: Resululilah (s.a.a) kölesinin yüzüne vurup ona "Allah senin ve sana benzeyenin

yüzünü çirkinleştirsın." diyen Ensar'dan birinin yanından geçiyordu. Resuluilah "Ne kötü söz söylüyorsun. Çünkü Allah Hz. Adem'i onun şeklinde yaratmıştı. (Yani yurulan kölenin şeklinde yaratmıştı)" buyurdu. Bkz. Mesabih'ul-Envar rı Hall-i Muşkilatlıl-Ahbar, Seyyid Abdullah Şubber, c.3 s.206; Tenzih'ul-Enbiya, Seyyid Murtaza, s. 127. Buna yakın ifadeler Nasiruddin Albani'nin Silsilet'ul-Ahadis'is-Sahih (c.2 s.544 H: 862) adlı eserinde yer verilmiştir.

29

Abbasi:

- Evet, burada şaşılacak ne var ki? Kur'an bunu kendisi bildiriyor. Mesela "**Rabbin geldi.**" 1 deniyor. "**O gün incikten açılır.**" 2 buyurulmuştur veya "**Allah 'ın eli onların eli üstündedir.**" denmiştir.3 Bize ulaşan bir ha- diste "**Allah'ın, ayağını cehennem ateşine indireceği**" haber verilir.

Alevi: - Bu içerikteki hadisler uydurmadır, Allahla iftiradır!

- Ebu Hüreyre ve benzerleri bunu Resuluilah adına uydurmuşlar. Ömer bile, Ebu Hüreyre'nin hadis naklet- mesini yasaklamıştı.4

Sultan Melikşah, vezirine sordu:

- Ömer'in Ebu Hüreyre'ye hadis naklini yasaklaması doğru mu?

Vezir:

Hz. Ali (a.s) Allah'ın sıfatları hakkında şöyle buyurmuştur: "*Allah'ı vas/eden, O'nu o sıfata yanaşık kı/mış olur. Onu yanaşık kılan, O'nu iki/emiş olur. O'nu ikileyen, O'nu parçalara bölmüş olur. O'nu parçalaril bölen, O'nu tanımamış olur. O'nu tanımayan, O'na işaret etmiş olur. O'na işaret eden, O'nu sınırlamış olur. O'nu sınır- layan, O'nu sayıya sokmuş olur...*" (Nehc'ül-Belağa, H.I)

1- Fecr, 22

2- Kalem, 42

3- Fetih, LO

4- Bkz. Ebu Hüreyre, Mahmud Ebu Reyeye, s.103; el-Bidaye ve'n-Nihaye, c.S, s. i 06.

30

- Evet, pek çok tarihçi kitabında bu olaydan bahseder.

Melik:

- Peki o zaman biz Ebu Hüreyre'nin hadislerine ne diye güveniyoruz?

Vezir:

- Çünkü alimler onun hadislerine güvenmiştir de ondan.

Melik:

- O halde bu alimler Ömer'den daha üstün olmalılar. Çünkü, Ömer Peygamber'e (s.a.a) istinaden uydurma hadis nakleden Ebu Hüreyre'ye hadis naklini yasakladığı halde alimler onun hadislerini alıyor ve kabul ediyorlar.

Abbasi söz isteyerek Alevi'ye şu soruyu yöneltti:

- Varsayalım ki, yüce Allah hakkında rivayet edilen böyle hadisler, doğru ve güvenilir değil, peki Kur'an a- yetlerini ne yapalım? Onlarda mı uydurma?

Muhkem ve Müteşabih Ayetler

Alevi:

- Kur'an'da muhkem ayetler vardır, müteşabih a- yetler vardır. Muhkem ayetlere Ümm'ül-Kitap (Kitabın Anası) denir, onun zahiriyle amel edilir. Yani anlamları çok açıktır, ayrıca yoruma ihtiyaç olmaz. Müteşabih a- yetler ise farklıdır. Mecaz, kinaye ve takdir bakımından, belagatin gereklerine göre açıklanması lazımdır. Aksi takdirde aklı ve şer'i bakımdan yanlış sonuçlar doğurur. Mesela, az önce muhterem Abbasî'nin misalolarak ver-diği ayet böyledir. Fecr Suresi'nin 22'nci ayetidir ve zahi-

31

ren akla ve şeriata zıttır, yani görünüşteki anlamıyla ka- bul edilmemelidir, çok daha farklı ve derin bir anlam taşıdığı bilinmelidir. Fecr SUIesi 22'nci ayetinin zahiri anlamı, Allah'ın tıpkı bir cisim gibi kütleye sahip olduğu şeklindedir. Oysa yüce Allah mekanla sınırlanamaz. Za- man kavramı içine sokulamaz. O her zaman, her yerde vardır. Aksi halde, semada olduğu zaman yeryüzünde, yeryüzünde olduğu zaman da semada bulunamayacağı düşünülecek, böylece akla ve şeriata aykırı bir sonuca varılacaktır.. .

Abbasi, bu güçlü mantık karşısında şaşırıp kaldı. Biraz sonra şöyle dedi:

- Biz bunu kabul etmiyoruz. Ayetlerin zahiri anlamı bizim için ölçüdür.

Alevi:

-Müteşabih ayetleri ne yapalım o zaman? **Kaldı ki, Kur'an'ın her ayetinde zahiri anlamı esas almak mümkün değildir. Aksi takdirde senin yanında oturan Şeyh Ahmed Osman'ın (Ehlisünnet alimlerinden olup gözü kördü) cehennemlik olması gerekiyor!**

Abbasi:

- Bu da ne demek oluyor, ey Alevi?

Alevi:

-Yüce Allah Kur'an'da şöyle buyurur: "**Her kim bu dünyada kör ise, ahirette de kör ve daha da sapmış olacaktır.** " 1[Senin dediğin gibi bu ayetin zahiri anlamını esas alırsak, bu dünyada ne kadar kör varsa,

1- İsra, 72

32

öbür dünyada bunların hepsi yine kör ve sapmış olacak.] Bunu kabul eder misin ey Şeyh Ahmed?

Şeyh Ahmed:

- Asla! O ayetteki kör kelimesinden (bildiğimiz manada gözleri görmeyen kastedilmemiştir) hak yoldan sapanlar kastedilmiştir.

Alevi:

- Demek ki, Kur'an ayetlerinin hepsinde zahiri ma- nayı esas alıp değerlendirme yapmak doğru değildir. İşte burada tartışma gerginleşti, sürekli Alevi Abba- sl'yi delillerle susturuyordu. Sonunda Sultan Melikşah yeni bir konuya geçilmesinin istedi.

33

6. Bölüm

CEBİR VE İHTİYAR HAKKINDA

Alevi:

- Ehlisünnet'in yüce Allah'la ilgili yanlışlarından bi- ri de, Allah'ın kendi kullarını günah ve haram işlemeye mecbur ettiğini, sonra da onları bu amellerden dolayı cezalandıracağını söylemenizdir.

Abbası:

- Bu doğrudur. Çünkü, yüce Allah Kur'an'da buyuruyor ki: "Allah kimi saptırırsa, onun için bir yol gösterici yoktur."1 , "Allah kalplerini... mühürlemiştir."2

Alevi:

- Bunun Kur'an'da geçtiğine dair sözüne gelince, Kur'an'da kabullenmemiz gereken mecazi manalar ve kinayeler vardır. **Delaletten maksat, yüce Allah'ın günahkar insanı kendi başına bırakması ve delalete düşene kadar ona süre tanımasıdır.** Tıpkı bizim ifadelerimizde ol-

1- Gafir, 33

2- Nahl, 108

34

duğu gibi, "hükümet halkı bozdu." Halbuki maksat hü-kümetin onları önemsememesi ve onlarla ilgilenmemesidir. Bu birincisi.

İkincisi; yüce Allah'ın şu sözlerini duymamış mısınız? "**Allah kötü işleri emretmez**" 1; "**Biz ona yolu gösterdik: Ya şükredici veya nankör olur.**" 2; "**Ona iki tepeyi (hayır ve şerrin yolunu) gösterdik.**" 3

Üçüncüsü; yüce Allah'ın günahı emredip sonra insanları cezalandırması akli açıdan yanlıştır. A vam halk için böyle bir şey düşünülemez iken yüce ve adil Allah hakkında nasıl düşünülebilir. Allah zalim ve müşriklerin dediklerinden münezzehtir.

Melik dayanamadı:

- Hayır, hayır olamaz böyle bir şey. Yüce Allah insanları günah işlemeye mecbur ettikten sonra onu bu günahlardan dolayı cezalandırmaz. Bu, bizzat zulümdür. Yüce Allah ise zulüm ve fesattan münezzehtir. Çünkü şöyle buyurmuştur: "**Hiç şüphesiz Allah kullara zul-metmez.**"4 Ehlisünnet alimlerinin bu görüşü savunduklarını sanmıyorum.

Sonra vezirine döndü:

- Sünniler Abbasi'nin bu sözünü savunuyorlar mı?

Vezir:

1- A'raf, 28

2- İnsan, 3

3- Beled, 10

4- AI-i İmran, 182

35

- Evet, Ehlisünnet alimleri arasında meşhur görüş, budur.

Melik:

- Aklın kabul etmediğini onlar neye dayanarak kabul ediyorlar?

Vezir:

- Bu hususta bir takım tevil ve kanıtlar ileri sürüyorlar.

Melik:

- İleri sürülen tevil ve kanıt ne olursa olsun, Alevi'- nin sözü çürütülemez. Yüce Allah'ın hiç kimseyi küfür ve isyana mecbur etmesi, sonra da onu cezalandırması düşünülemez.

36

7. Bölüm

PEYGAMBERE İFTİRA

Alevi:

- Sünniler, Hz. Muhammed'in kendi peygamberliği- ğinden şüpheye düştüğünü söylerler.

Abbası şiddetle itiraz etti:

- Bu, doğru değildir.

-Kitaplarınızda Hz. Peygamberin şöyle buyurduğu rivayet edilmiyor mu? *"Cebrail (a.s) bana her geç geldi- ğinde, ben onun Ömer b. Hattab'a gönderildiği sanısına kapılırdım. ۞* Halbuki Kur'an'da birçok ayet, yüce Allah- 'ın Peygamberden (s.a.a) kendi peygamberliği için ahit aldığını bildirmektedir.

Melik, vezirine yönelerek:

- Bu hadisin Sünni kaynaklarda mevcut olduğu doğru mu? .

Vezir:

- Evet, bazı kitaplarda bu hadis rivayet edilmiştir.

1 - Şerh-u Nehc'il-Belaga, tbn-i Ebi'l-Hadid. c.2, s. 178.

37

Melik:

- Bu, küfrün ta kendisi! Kendi nübüvveti hakkında şüpheyeye düşen birine nasıl iman edebiliriz!

Alevi söze girdi:

- Ehlisünnet kitaplarında şu da nakledilir: "**Hz. Peygamber (s.a.a) def ve zuma çalanları izlemesi için, Ayşe'yi omuzuna çıkarmış.**" Böyle bir davranış, o hazretin makamına yakışır mı?

Abbasi:

- Bu davranışın onun makamına yakışmayacak hiç- bir yönü yoktur.

Alevi:

- Sen normal bir insan olarak eşini def ve zuma çalanları izlemesi için sırtına çıkarır mısın?

Abbasi:

- Bu rivayeti tevil etmek gerekir.

Melik:

- Bu rivayet teville açık mı ki? bir azıcık haya ve if- fet sahibi olan insan böyle bir şeye razı olmaz. Nerde kaldı ki Hz. Resulullah (s.a.a) böyle bir şeyi kabullensin! Oysa o ahlak ve hayanın timsalidir. Bu olayın Ehlisünnet kaynaklarında yer aldığı doğru mu?

Vezir:

- Bazı Ehlisünnet kaynaklarında yer almıştır.

Alevi:

- Ey Melik, Ehlisünnet'in ne tür hurafelere ve batıl şeylere inandığını görüyorsunuz değil mi?

Abbasi:

38

- Hangi hurafe ve bidatlerden bahsediyorsun?

Alevi:

- İnandığınız şeyleri açıl}ladım ya! Siz diyorsunuz ki:

1) Yüce Allah'ın insan gibi eli, ayağı vardır; onun gibi yürür ve durur.

2) Kur'an tahrif edilmiştir. Bir takım eklemeler yapılmış, bir takım şeyler de çıkarılmıştır ondan.

3) Peygamberimiz (s.a.a), Ayşe'yi omuzuna çıkarma- sı gibi normal insanların bile yapmayacağı davranışları yapmıştır.

4) Resulullah (s.a.a), kendi peygamberliği hakkında şüpheyeye düşmüştür.

5) Hz. Ali b. Ebu Talib'den (a.s) önce hükümete erişen insanlar bu makama baskı ve kılıç zoruyla gelmişler. Onların hükümeti meşru değildir.

6) Kitaplarınızda, Ebu Hüreyre ve onun gibi hadis uyduranların/hadisleri rivayet edilir ve onlara itibar edilir. Açıklarhadıgım daha nice hurafelere inanıyorsunuz.

Melikşah:

- Bu konu hakkında bu kadar tartışma yeter. Başka bir konuya geçin.

8. BÖLÜM

ABESE SURESİ KİMİN HAKKINDAİNDİ?

Seyyit Alevi:

- Ehlişünnet, normal bir insana dahi yakışmayan hareketi Peygambere (s.a.a) isnat ediyorlar.

Abbası:

- Ne gibi mesela?

Alevi:

- Abese Suresinin Peygamber (s.a.a) hakkında indiğini söylüyorsunuz.

Abbası:

- Bunun bir sakıncası mı var?

Alevi:

- Bu iddianız Kuran'la çelişiyor. Kur'an O Hazretin hakkında, **"Doğrusu sen yüce bir ahlak üzeresin"** 1 ve **"Ey Muhammed, biz seni ancak alemlere rahmet ola-**

rak gönderdik. "1 buyuruyor. Yüce Allah o resulünü yüce ahlak üzere olmakla nitelerken nasıl olur da o resul, kör olan bir mümine insanlık dışı bir tavır takınır?

Bu görüşü Melik de destekledi:

- İnsaniyet elçisi ve alemlere rahmet olarak gönderilen Peygamberimiz (s.a.a) hakkında böyle bir şeyasla düşünülemez. Peki, ey Alevi, bu sure kimin hakkında inmiştir.

Alevi:

- Kur'an'ın evlerinde nazil olduğu Ehlibeyt'ten (hepsine selam olsun) bize ulaşan sahih hadislerde bu surenin Resuluullah (s.a.a) değil, Osman b. Affan hakkın- da nazil olduğu kaydediliyor. İbn-i Ümm-i Mektum a- dında birisi, Resulullah'ın (s.a.a) huzuruna girerken Os- man b. Affan'ın yüzünü ekşitip başını ondan çevirmesi üzerine bu sure inmiştir.

Bu arada Caferi alimlerden Seyyit Cemaleddin, bu sureyle ilgili konuşmak istediğini belirterek söz aldı:

- Bu sureyle ilgili olduğu için, başımdan geçen bir olayı size aktaracağım: Bir gün Hıristiyan alimlerden birisi bana şöyle dedi: "Bizim peygamberimiz İsa (a.s), sizin peygamberiniz Muhammed'den (s.a.a) daha fazilet- lidir." Sebebini sorunca şu cevabı verdi: "Sizin peygamberiniz ahlaksızın biriydi. Körleri hakir görür, yüzünü ekşitip başını çevirirdi." Ona Hz. Muhammed hakkındaki bu düşüncesinin yanlış olduğunu söyledim. Körleri aşı- ğılayıp yüzünü ekşitenin o değil, Osman b. Affan oldu- ğunu ve bu yüzden Osman'a ihtar niteliğinde bir ayetin

1- Enbiya, 107

41

nazil olduğunu anlattım. Peygamberimizin ahlaksız değil yüce ahlakı, aşağılayıcı değil gönül alıcı ve yüceitici şah- siyetinden söz ettim... Son olarak Kur'an'dan iki ayeti ona delil olarak okudum. Bu ayetler şöyle:

"...Sen yüce ahlak üzeresin" 1 ve "Biz seni dünya ehline rahmet olarak gönderdik." 2

Bu ayetler o resulün güzel ahlak ile donandığını bil- dirmiştir. Hıristiyan, "Ben peygamberiniz hakkındaki bu iddiayı Bağdat mescitlerinden birinde hatipten duydum." dedi.

Bu öyküden sonra Alevi şunları söyledi:

-Bizim yanımızda meşhur olan şu ki: Vicdanını satmış bazı raviler Osman b. Affan'ı aklayabilmek için, sevgili Peygamberimizi küçük düşürmek pahasına,' bu yalanı uydurmuşlardır.

Melikşah bu meseleyi artık daha fazla konuşmanın lüzumu olmadığını ve başka bir konuya geçilmesini istediğini açıkladı.

- 1- Kalem, 4
2- Enbiya, 107

42

9. Bölüm

ÜÇHALİFE HAKKINDA

Abbasi:

- Caferller üç halifenin (Ebubekir, Ömer ve Osman'ın hilafetini kabul etmedikleri gibi onların) iman getirdiklerini de kabul etmezler. Bu ise, gerçek dışı bir şeydir. Çünkü eğer onlar imanlı değilse, Peygamber niçin onlarla akrabalık bağı kurmuştur?

Alevi:

- Caferller bu üç kişinin kalben iman getirmediğini savunur. Onlar İsHim'ı zahirde kabul etmişlerdi. Resuluİlah (s.a.a) kelime-i şehadeti ikrar eden herkesi, münafık olsa dahi, Müslüman kabul eder, onlarla Müs- lüman hukuku çerçevesinde münasebet kurardı. Dolayı- sıyla o hazretin onlarla akrabalık ilişkisine girmesi bu açıdandır.

Abbasi:

- Mesela, Ebubekir'in imansızlığına deliliniz nedir?

Alevi:

43

- Bu hususta birçok kesin kanıt vardır. Ezcümle, Ebubekir, Hz. Muhammed'e defalarca karşı gelmiştir; örneğin Usame'nin ordusuna katılmaması ve Peygambe- rin bu husustaki emrine karşı çıkması gibi. Oysa yüce Allah Kurlan'da şöyle buyuruyor: "Hayır, Rabbine and. olsun ki, aralarında çıkan anlaşmazlıklarda seni ha. kem yapıp, sonra da verdiği hükmü gönül rahatlı. ğıyla ve tam bir teslimiyetle kabul et~edikçe iman etmiş olmazlar, "1

Ebubekir Peygamber'in (s.a.a) emrine muhalefet ettiği için bu ayetin

kapsamına girmektedir. Ayrıca, Resulullah (s.a.a) Usame'nin ordusuna katılmayanları açıkça lanetlemiştir. Az önce belirttiğimiz gibi Ebubekir bu orduya katılmadı. acaba Resulullah (s.a.a) mümin birini lanetler mi?

Abbasi:

- Tabi ki, hayır.

Melik:

- O halde Alevi'nin Ebubekir'in mümin olmadığı yolundaki görüşü doğru olmalı!

Vezir:

- Ehlisünnet, Ebubekir'in ordudan geri dönmesiyle ilgili olarak bir takım teviller söz konusu etmişlerdir.

Melik:

- Nasıl olur! Onun ordudan geri dönmesini tevil etmek, yaptığına mazeret olur mu? Eğer bu kapı açık tutulursa, canileri, hırsızları ve bütün suçluları da sebep-

1- Nisi, 65

44

lerinden dolayı mazur görmemiz gerekir. Çünkü, hırsız "fakir olduğumdan dolayı hırsızlık yaptım"; içki içen, "sıkıntıdan şarap içtim" ve... der. Böylece düzen bozulur ve insanlar isyan etmeye cesaret bulurlar. Hayır, tevillere ihtiyacımız yok. Teviller bizi gerçeğe ulaştırmaz, tam aksine gerçeklerden uzaklaştırır.

Abbasi söyleyecek söz bulamıyordu, tereddütle sordu: - Peki, ya Ömer? Onun iman getirmediğine deliliniz nedir?

Alevi:

- Bu hususta da çok fazla delil var. Öncelikle şunu söyleyeyim ki Ömerlin bizzat kendisi iman getirmediğini itiraf etmiştir. Abbasi:

- Kendisi itiraf mı etmiş? Nerede?

Alevi:

- Evet. Şu sözlerle bir bakın; bunlar Ömer'in sözleridir: "Hüdeybiye günü şüphe ettiğim kadar hiçbir zaman Hz. Muhammed'in peygamberliğinde şüphe etmedim." ı Demek ki Hz. Muhammed'in peygamberliğinden hep şüphe etmiş, Hüdeybiye günü bu şüphesi doruğa çıkmış- tır. Söyle bakalım, ey Abbasi, Hz. Muhammed'in peygamberliğinde şüphe eden biri mümin olabilir mi?

1- Tefsir-i İbn-i Kesir, cA, s. i 76; el-Kamil Fi't- Tarih, c.2, s.204; Tarih-i Taberi, c.2, s.280; Sahih-İ Müslim, Nevevi Şerhi, c.12, Hüdeybiye Barış bölümü, s.141; es-Siret'ul- Halebiyye, Hüdeybiye Barış bölümü; Mu'cem'ul-Buldan, c.2, s.229.

45

Abbasi sessizce başını öne eğdi, ne diyeceğini bilemiyordu. Bu durumu izleyen Sultan Melikşah vezirine sordu:

- Alevi'nin Ömer hakkında söyledikleri doğru mu?

Vezir:

- Raviler böyle rivayet etmişlerdir.

Melik:

- Olacak şey değil, şaşılacak şey doğrusu! Oysa ben Ömer'i iman öncülerinden biri sanırdım. Onun örnek imana sahip olduğuna inanırdım; şimdi ise onun iman hakkında şüpheye düştüm.

Sultanın bu hayal kırıklığı üzerine Abbasi son bir umutla durumu düzeltmeye çalıştı:

- Dur ey Melik, akidene sadık kal! Bu şeyh seni aldatmasın.

Abbasi'nin bu çıkışı Melik'i öfkелendirdi:

Nizamülmülk, Alevi'nin sözünün doğruluğunu tasdik ediyor ve Ömer'in bu sözleri kaynaklarda geçiyor ve sen hala "Şeyh seni aldatmasın." diyorsun. Bu, taassuptan başka bir şey olabilir mi?!

Osman b. Affan Hakkında

Abbasi ve diğer Sünni aliler başlarını önlerine eğmişlerdi. Salona bir sessizlik çökmüştü. Cafer! ulema, başta Alevi olmak üzere, gerçeklerin bir bir ortaya dö- külmesinden memnundu, huzurluydu. Şimdi de başı dimdik, güven dolu bakışlarla Sultan Melikşah'a bakıyor . ve sonucu görmek istiyordu.

46

Abbasi hayatının en zor anlarını yaşıyordu. Makamı- nın sarsılmasından dolayı düştüğü acizliğin şiddetinden yerin dibine geçmeyi veya Azrail (a.s) gelip canını alma- sını arzuluyordu. Sunduğu kanıtların zayıflığı ortaya çıkmış; Melik, Ve zir, ülema ve devlet erkanı bunu bil- mişlerdi artık. Ama ne yapabiliirdi.Toplantıyı , hakla ba- tılın ayırt edilmesi için bizzat Sultan istemişti.

Çok geçmeden kendini topladı, başını kaldırdı ve şöyle dedi:

- Ey Alevi! Nasıl Osman'ın mümin olmadığını söylersin. Oysa ki Peygamber (s.a.a) iki kızını, Ümmü Gülsüm ve Rukayye'yi onunla evlendirmiştir. 1

1- Rukayye ve Ümm-ü Külsüm isimli Peygamberin kızlarının Osman b. Affan ile evlendikleri, bize göre bu iddia doğru değil ve söz konusu kızlar Resulullah'ın gerçek kızları değildir.

Bir çok tarihçi bunu kabul etmemiştir. Ebuıkasım Kafi ve diğer bazıları şöyle kaydetmişlerdir: "Hatice'nin 'Hale' isminde bir kız kardeşi vardı. Beni Mahzam kabilesinden birisi onunla evlenince onun için "Hale" isminde bir kız çocuğu doğurdu. Hatice'nin bacısı bu adamdan ayrıldıktan sonra bu sefer Beni Temim kabilesinden Ebu Hind isminde birisiyle evlendi; onun için de "Hind" isminde bir çocuk doğurdu. Beni Temim'den olan bu adamın Hale'den başka bir eşi daha vardı ki ondan da Zeynep ve Rukayye isminde iki kız çocu- ğu oldu; sonra Zeynep ve Rukayyelnin anneleri, ardından da babaları vefat etti; bunun üzerine Hale'nin o adamdan olan Hind isimli çocu- ğu babasının kabilesine döndü. Ortada kalan "Hale" ve kocasının iki çocuğu Zeynep ve Rukayye'yi de Hz. Hatice kendi yanına aldı. Son- radan Hz. Hatice Resulullah'la evlenip, Hale de vefat edince Zeynep ve Rukayye isimli çocuklar Hz. Hatice ve Resulullah'ın kefileti altı- na girdiler... Öte yandan Araplar, üveyevladı da gerçek evlat telakki ettikleri için bu iki kız da Resulullah'ın kızları olarak anılmaya baş- landı. Halbuki bunlar Peygamber'in değil, Hale'nin kocası Ebu Hind-

47

Alevi:

- Osman'ın iman sahibi olmadığını kanıtlayan pek çok delil var. Bu konuda şu yeterlidir ki, içlerinde sahabe de olmak üzere Müslümanlar onu öldürmek için bir araya toplanmışlardır. Kendiniz Resulullah'ın (s.a.a) "*Benim ümmetim yanlış iş üzerinde toplanmaz.*" buyurduğunu söylemiyor musunuz? Bunu bildikleri halde içlerinde sahabe de olmak üzere Müslümanlar bir mümini öldür- mek için mi bir araya toplandılar!

Ayrıca bilindiği üzere Aişe onu Yahudi'ye benzete- rek öldürülmesi için fetva vermişti: "Öldürün bu naseli! Artık o kafır olmuştur! Öldürün bu naseli! Allah öldür- sün bu naseli! Allah'ın azabı üzerine olsun." 1 demiştir.

Melik, vezire:

- Alevi'nin dediği doğru mu?

- Tarihçiler böyle yazmışlar.

- Madem durum böyledir, imansız biri olduğunu bile bile Osman'ı neden halife seçtiler? - Şura tarafından halife seçilmiştir.

Alevi hemen araya girdi:

1- İbn-i Ebi'l-Hadid Mutezili şöyle der: "Bütün tarih ve hadis yazarları şunu kaydetmişler: Osman'a sert bir şekilde karşı olanlar- dan biri de Aişe'dir. Bir gün Peygamber'in (s.a.a) elbiselerinden birini çıkarıp odasına astı ve yanına gelenlere şöyle diyordu: Henüz Peygamber'in (s.a.a) elbisesi eskimemiş; ancak Osman onun elbise- sini eskitli. (Şerh-i Nehc'ül-BeHiğa, c. 2, s.77. Tarih-İ Taberî, c.3, s.424. Tarih-i İbn-i Esir, c.3, s.206)

48

- Dur ey Saygıdeğer Vezir! Söylediğinin gerçeğe ilgisi yoktur.

Melik:

- Ne demek istiyorsun?

Alevi:

- Vezirinizin bilgisine ve dürüstlüğüne güveniriz; ama bu konuda yanılıyor. Aslında şura ile hilmete eriş- memiştir, Ömer'in vasiyeti ve Talha, Said b. Ebu Vakkas, Abdurrahman b. A v'ın seçimi ile hiHifete erişti. Bu üç kişi bütün Müslümanları temsil eder mi acaba?

Yine bilinen bir olaydır: Sahabeden Abdullah b. Mesud, Osman'ın verdiği had yüzünden fitak olmuş ve ölene kadar yatalak kalmıştır. Bu sahabe ki, Resulullah'ın saygısını kazanmış örnek bir insan, örnek bir mümindir.

Osman önde gelen sahabelerden Ebuzer Gıfari'yi bir defa veya iki defa Medine'den Şam'a, oradan da Rebeze çöllerine sürgün etmiştir. O Ebuzer ki, Resulullah'ın çok saygı ve muhabbet gösterdiği bir şahsiyetti. Peygamberimiz (s.a.a) onun hakkında *"Ebuzer'qen daha doğru konuşan birine gökyüzü gölge etmemiş ve yeryüzü de taşımamıştır."* buyurmuştur. Bu güzel insan çöllerde açlık ve susuzluktan perişan olmuş, dayanamayıp hakkın rahmetine kavuşurken Osman Müslümanların malı olan beytülmalın içinde yüzüyor ve onu Mervan ve Emevi akrabaları arasında bölüşürüyordu?

1- Tabakat-ı İbn-i Sa'd, Ebuzer'in hal tercemesi, c.4; düvel'ül-İslam, Zehebi, s.18. 2- Tarihçiler, Osman'ın Abdullah b. Halid b. Üseyd'e 400 bin dirhem, Hakem b. As'a 100 bin dirhem, Mervan b. Hakem'e ise

49

Tarihte kaydedildiğine göre Osman'ı seçen bu üç' ki- şi, onun Resulullah'ın (s.a.a) sahabelerine karşı tutumu- nu, Müslümanların siyasi ve toplumsal meselelerinde Yahudi Kaab-ı Ahbar ile istişare etmesini ve beytülmal MervanoğluHarına taksim etmesini 1 görünce bir araya gelerek halkı Osmanla karşı kıskırtmışlardır.

O güne kadar doğruluğundan şüphe etmediği şeylerin perde arkasını bir bir öğrenen Selçuklu Sultanı Melikşah- ın canı iyiden iyiye sıkılmıştı. Veziri Nizamülmülk'e döndü,

- Ya bunlar? Osman hakkındaki bu iddialar da doğru mu?

- Evet, ne yazık ki doğru. Tarihçiler de böyle kaydediyor.

- O zaman sen neye dayanarak "Osman'ı şura ile halife seçildiğini diyebiliyorsun?

- Benim şuradan maksadım, bu üç kişiden oluşturulan şura idi.

- Bu üç kişinin oluşturduğu şura istenilen hedefe ulaşabilir mi?

- Resulullah (s.a.a) bu üç kişiyi, yani şurayı oluşturan kişileri cennetle müjdelemiştir.

Fedek'i verdiğini kaydetmişlerdir. Ayrıntılı bilgi için İbn-i Ebi'l- Hadid'in "Nehc'ül-Belağa"ya yazdığı şerhin 1. cilcline bakınız.

1- Bkz. es-Savaik'ul-Muhrika. s.63; el-Bidaye ve'n-Nihaye. c.6. s.242 ve c.S, s.259; Ensab'ul-Eşraf, c.5; Tarih-i Ebi'l-Fida, c.1, 43 hicri yılının hadiseleri bölümü.

50

10. Bölüm

CENNETLE MÜJDELENMİŞ SAHABELER

Alevi, Nizamülmülk'ün bu sözleri üzerine dayanamadı:

- Dur, ey Vezir! diye araya girdi. Gerçeklere aykırı sözler sarf etme! On kişinin cennetle müjdelendiğini ileri süren hadis uydurmadır! Ve Peygamberimize (s.a.a) bü- yük bir iftiradır!

Abbasi:

- O hadis güvenilir alimler tarafından rivayet edil- miştir. Nasıl uyduruk olduğunu söylersin?

Alevi:

- Ama o hadisin uydurma olduğunu ispatlayan pek çok kanıt vardır. Şimdi size bunlardan sadece üçünü tak- dim ediyorum:

1- Resulullahla (s.a.a) eziyet etmiş bir şahsın Resulullah (s.a.a) tarafından cennetle müjdelenmiş olması, Şaşılacak şey doğrusu! Tarihçiler ve tefsir alimleri, Talha'nın şöyle dediğini naklediyorlar:

ölse, onun hanımlarını nikah ederdik" veya "Aişe ile evlenirdim". Talha'nın bu sözü Resulullah'a çok ağır geldi. Bunun üzerine Yüce Allah şu ayeti indirdi: **"Allah'ın peygamberini incitmeyin. Ondan sonra zevceleriyle de asla nikah yapamazsınız. Bu işler Allah 'ın katında büyük günahdır. "1**

Nasıl olur da Peygamber (s.a.a) böyle şeyler düşünen ve dile de getiren bir kişiyi cennetle müjdeler?

2- Talha ve Zübeyr Ali'ye Ca.s) karşı savaşmışlar. Oy- sa Peygamber efendimiz, Hz. Ali hakkında şunları söy- lemiştir: *"Ya Ali, senin savaşın benim savaşımıdır, barı- şın da benim barışım."* demiştir.2 *"Ali'ye itaat eden bana itaat etmiştir. Ve ona asi olan bana asi olmuştur.* „3 *"Ali Kur'an ile ve Kur'an Ali iledir. Onlar havuz kenarında benim yanıma gelinceye kadar birbirlerinden ayrılmaz- lar. "4*

Yine Resulullah (s.a.a) *"Ali hak ile, hak Ali, iledir. Ali nereye dönerse, hak da oraya döner."* buyurmuştur.5

Resulullah'a muharebe eden ve ona asi olan bir insan cennet ehli olabilir mi? Kur'an ve hakka karşı savaşanlar mümin olabilirler mi?

1- Ahzab, 53

2- Hatib-i Harazmî, Menakıb, s.76; bunu muhaddis İbn-i Hus- neveyh, Yenabiu'l- Mevedde, s.130'de Kunduzî ve Ehli'sünnet'in diğer büyük alimleri söz konusu etmişlerdir.

3- Kenz'ül-Ümmal, hadis: 1213

4- Müstedrek-i Hakim, c.3; es-Savaik'ul-Muhrika, s. i 24; Tarih- ul-Hülefa, s. 174. 5- Kenz'ül-Ümmal, 1152. hadis; es-Sevaik, s.75; Müstedrek-i Hakim, s.124.

3) Talha ve Zübeyr, Osman'ın öldürülmesini sağla- yanlardır. Nasılolur da birbirinin katili olan bu insanlar cennete birlikte girerler? Oysa Hz. Peygamber (s.a.a), **"Öldüren ve öldürülen, her ikisi de cehennem ehlidir. " 1** buyurmuştur.

Melik'in kaşları çatılmış, dinlediklerini düşünüyordu.Sonra veziri Nizamülmülk'e döndü:

- Seyyid Alevî'nin söylediklerinin hepsi doğru mudur?

Vezir başını önüne eğerek sustu. Söyleyecek bir şey bulamamıştı. Alevî'nin en küçük bir tereddüde mahal vermeyecek kadar açık ve sağlam deliller ortaya .koyma- sı, onun gibi Ehli'sünnet alimlerini de susmaya mecbur ediyordu. İtiraza cesaretleri kalmamıştı. Gerçekler karşı- sında ne diyebilirlerdi? Hakkı mı söyleyeceklerdi? Belki gerçeği ve hakkı itiraf etmek istiyorlar, ama buna da Şeytan izin vermiyordu! Gerçeği gizlemek ve batılı sa- vunmak üzere donatılmış nefis hakkın

karşısında kolay kolay boyun eğmez. İnsanoğlu, hakkı itiraf etmenin basit ve kolay olduğunu sanır. Oysa bu, çok ağır bir iştir. Çün- kü hak, nefsanı arzu ve niyetlere muhalefet ederek, Cahiliyet döneminden bize miras kalmış olan "taassub- çuluğu" ayağımızın altına almamızı talep ediyor. Azın- lıkta kalan salih kullar dışında insanların çoğunluğu, batıl ve nefsanı isteklerin karşısında boyun eğmişlerdir.

Seyyid Alevî sessizliği bozarak Sultana şöyle dedi:

1- Bkz. Sahih-i Buhar\, c.1, s.20, hadis:31; Sahih-i Müslim, Şerh-i Nevevî, c.18, s.11.

53

- Veziriniz, Abbasî ve diğer alimler de bizim söy- lediklerimizin hak olduğunu biliyor. Eğer bu gerçeği in- kara kalkışılırsa, sadece bu Bağdat şehrinde dahi benim söylediklerimi onaylayacak, iddialarımın doğruluğuna tanıklık edecek birçok alim var. Hatta içinde bulundu- ğumuz şu medresenin kitaplığında bile söylediklerimizi ispatlayacak kitaplar, muteber senetleri olan hadisler mevcuttur. Eğer burada bulunanlar gerçeği kabul ederlerse Yüce AHah'ın razı olduğu "sırat-ı mustakim" doğru yola kavuşurlar. Yoksa iddialarımın doğruluğunu tasdik eden muteber kitapları ve hadisleri size takdim etmeye hazırım

Melik, vezirine sordu:

- İddialarını destekleyen o kadar çok sayıda kaynak kitap ve muteber senetli hadis gerçekten var mıdır?

Vezir:

-Evetvardır

Melik:

- Öyle ise, en başından. beri sessiz kalmanın sebebi nedir? - Resulullah'ın (s.a.a) sahabelerini tenkit etmek istemiyorum.

Bu sözler üzerine Alevî hemen atıldı:

- İnanmıyorum! Sen hakkı ifade etmekten kaçınıyorsun. Halbuki AHah'ın Resulü hakkı haykırmaktan hiç- bir zaman kaçınmamıştır. Unutmayın ki, Yüce AHah bazı münafık sahabelerin gerçek yüzlerini resulüne tanıttıktan sonra, kafirlere karşı olduğu gibi münafıklara karşı da

54

cihadı farz kılmıştır. Bundan dolayı Resulullah (s.a.a) bazı sahabelerini lanetlemiş ve onlara buğzetmiştir. 1

Sahabenin Adaleti Hakkında

Vezir:

- Ey Alevi, alimlerin "Resulullah'ın ashabının hepsi adildir." sözünü duymamış mısın?

Alevi:

- Duymuşum; ama bu sözü doğru bulmuyorum. Nasıl hepsi adilolabilir. Oysa yüce AHah bazısını lanet- lemiştir. Peygamber bazısına lanet okumuştur; kendileri birbirlerini lanetlemiş ve öldürmüşlerdir.

Abbasi giderek çıkmaza girdiğini fark etmişti, tar- tışma bu mecrada sürerse, böylesine önemli bir konuda yenilgi kaçınılmazdı. Bir çıkış yolu bulacağı umuduyla Sultan Melikşah'a şöyle dedi:

- Ey Melik, Alevi'ye sorar mısınız: Madem ki bu halifeler mümin değildi, bunca Müslüman neden onların halifeliğini kabul edip onların yolunu izledi?

Melik eliyle işaret ederek Alevi'ye konuşması için izin verdi; Caferilerin ünlü alimi şunları söyledi:

- Önce şunu belirteyim ki; Ehlisünnet dışında hiçbir Müslüman Ebubekir, Ömer ve Osman'ı halife ve rehber kabul etmemiştir. Bunların halifeliğini ve rehberliğini

1- Bkz. el-Bidaye ve'n-Nihaye, c.8, s.259; Mecmau'z-Zevaid, c.8; Sahih-i Buhari, c.3, s.1387, hadis: 3842 ve cA, s.2273, hadis: 6211 ve 6225; Sahih-i Muslim, Şerh-i Nevevi, c.12, s.155; ed- Dürr'ül-Mensir, c.2, s.71.

55

sadece Ehlisünnet kabul etmiştir. İkincisi, bunların hila- fetini kabul edenler cahil ve mutaas-ıp olmak üzere iki kısımdırlar. Cahiller, bu üçünün kişilik ve karakterini bilmemekle birlikte, onların İslam'a verdiği zarardan ha- bersiz, yanlış ve taraflı bilgilendirmenin esiridirler. Bu nedenle o üç kişiyi mümin ve muttaki bilirler. Mutaas- sıplar ise, en açık delil ve burhanlar karşısında bile, kendi yanlışlarında ve batıl davalarında ısrar ederler. Bunların bütün duyu organları körelmiş, kalpleri mühürlenmiştir. Nitekim Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyurulmuştur: **"Onları uyarsan da uyarmanın da birdir, onlar iman etmezler."** 1

Üçüncüsü, Ebubekir, Ömer ve Osman'ı halife bilenler, kendi seçimlerinde hataya düşmüşler, Buna benzer iki örnek, Hristiyanların İsa'ya (a.s), Yahudilerin de Üzeyr'e "Allah'ın oğlu" demeleridir.2 Oysa insan, Allah'a, Peygamberine ve hakka uymalıdır, batıl ve hata üzere olan insanlara değil.

Melik "Artık, bu konuyu bırakın ve başka bir konuyu ele alın." dedi.

1- Bakara, 6 2- Tevbe, 30

56

11. Bölüm

HZ. ALİ'YE (A.S) YAPILAN BÜYÜK HAKSIZLIK

Alevi:

- Ehlisünnet'in en büyük hatalarından biri de, Ali b. Ebu Talib'ten (a.s) yüz çevirip ondan önce halife olanların görüşlerine tabi olmalarıdır.

Abbasi:

- Bunu biraz açabilir misiniz?

Alevi:

- Hz. Resulullah (s.a.a), Ali'yi kendisinden sonra halife tayin etmiştir. Ama bu engellenmiş ve hilafet makamını Peygamberin (s.a.a) tayin etmediği o üç kişi sırayla işgal etmiştir.

Sonra Melikşah'a dönerek sözlerine şöyle devam etti:

- Ey Melik! Şayet siz kendi yerinize halife tayin etseniz, vezirler ve hükümet yetkililerinin size uymaları mı gerekir, yoksa sizin tayin ettiğiniz halifeyi azledip yerine başka birini tayin edebilirler mi?

Sultan Melikşah:

57

- Tabii ki benim tayin ettiğim halifeye uymaları, ona itaat etmeleri gerekir.

Alevi:

- Caferiler de aynı şeyi yapmışlar; Resulullah'ın (s.a.a) yüce Allah'ın emriyle tayin ettiği halifesine uymuşlar, başkalarını terk etmişler. Ki o da Ali b. Ebu Talip'tir.

Abbasi:

- Ali b. Ebu Talib'in yaşının küçüklüğü ve tecrübesizliği, halife olmasını engelliyordu. Üstelik o, Arapların önde gelen pehlivanlarını, liderlerini ve büyüklerini öl- dürmüştü. Bu da, kabile geleneğiyle yoğrulmuş Arapları- nın Ali'ye nefret duymasına yol açmıştı. Ama Ebubekir, hem sahabelerin en yaşlısıydı, hem de düşmanı olmayan biriydi; bunun için halife olmaya daha layıktı.

Alevi:

- Duydun mu ey Melik? Abbasi, kimin halifelğe layık olduğu konusunda insanların Allah ve Resulünden daha bilgili olduğunu söylüyor?! Çünkü o, Allah ve Re- sulünün Ali'nin halifelği ile ilgili ernrini bırakıp bazı insanların Ebubekir'in halifelğe daha layık olduğu yö- nündeki sözlerine uyuyor! Sanki -haşa- ilim ve hikmet sahibi yüce Allah kimin halifelğe daha layık olduğunu bilmiyor da, bazı cahil insanlar kalkıp layık olanı seçi- yorlar! Yüce Allah: "**Allah ve Resulü bir işte bir hü- küm verdi mi, artık mümin erkek ve mümin kadınlara- rın o işte bir seçme hakları olmaz. Kim Allah ve Resulüne karşı gelirse, hiç şüphesiz, apaçık bir sapıklığa**

58

düşmüş olur. "1 buyurmuyar mu? Yine; "**Ey iman edenler, Allah ve Peygamber, sizi, size hayat verecek bir şeye çağırıldığı zaman onlara icabet edin.**" 2 buyur muyor mu?

Abbasi:

- Hayır, ben insanların Allah ve Resulünden daha i- yi bildiğini söylemedim!

Alevi:

- O zaman senin sözünün hiçbir anlamı kalmıyor.Çünkü Allah ve Resulü birini hilafet ve imarnet makamına tayin ettikten sonra, insanlar buna razı olsalar da olmasalar da, sana düşen görev ona uymaktır.

H. Ali'nin (a.s) Halifelğe Liyakati

Abbasi:

- Ali b. Ebu Talip'te halifelik için gerekli olan şartlar yoktu.

Alevi:

- Yani, Yüce Allah Ali'nin Ca.s) hilafete liyakatsiz olduğunu bilmeyerek onu imamete tayin etti, öyle mi? Olacak şey değil! Bu apaçık bir küfürdür

Abbasi:

- Yine polemik yapıyorsun!

Alevi:

1- Ahzab, 36
2- Enfal, 24

59

- Hayır, sadece büyük bir yanlış içinde olduğunuzu söylüyorum.

Abbasi:

- Alilnin hilafete neden layık olmadığını az önce anlattım. Küçüktü, tecrübesizdi ve Arap halkının önem verdiği bazı insanları öldürmüş olduğundan nefret ka- zanmıştı. Sen bana Ali'nin halifelige layık olduğunu gös- teren delil verebilir misin?

Alevi:

- Ya beni dinlemedin, ya da laf oyunu yapıyorsun! Hz. Ali (a.s) o hilafet makamına herkesten daha çok la- yıktı. Böyle olduğu için de Allah ve Peygamberi onu halifelige tayin etti. Bundan açık delil olur mu? Şu ger- çeği de unutma: İmam Ali (a.s) ilmi yönden bütün saha- belerden üstündür. Bu tartışılmaz bile. Resulullah onun için "*Sizin aranızda ilimde en yüksek olan Ali'dir.*" de- miştir. i Ömer; bizim aramızda ilmi en yüksek olan Ali'- dir, demiştir. Yine sevgili Peygamberimize ait olan şu hakim sözleri duymayan var mı?: "*Ben ilim şehriyim, ali onun kapısı. Kim ilim şehrine girmek istersf! kapısına gelsin.*" 2 İmam Ali de (a.s) Resulunah'ın bu güzel sözleri için şöyle demiştir: "*Resulullah bana ilimden bin kapı öğretti ve bu bin kapının her birinden biner kapı daha*

1- Sahih-i Buhari, Bakara Suresi, 106. ayetin tefsiri, Tabakat İbn-i Sa'd, c.6, s.52; el-İstiab, c.1, s.8 ve c.2, sA61; Hilyet'ul-Evliya, c.1, s.65, s.30
2- Müstedrek-i Hakim, c.3, s.126; Tarih-i Bağdat, cA, s.368; Usd'ul-Gabe, cA, s.22; Kenz'ül-Ümmal, c.6, s.152; Tehzib'ut-Tehzib, İbn-i Hecer, c.6, s.320.

60

açılıyor. "I Hz. Ali gerçekten büyük ilim sahibiydi ve ilmen önde olan hakkı da tam anlamıyla açıklar, çünkü ilim cehaletten, alim de cahilden üstündür. Bu, Kurtan'da ne güzel anlatılmıştır: "**De ki, bilenlerle bilmeyenler bir olur mu? "** 2

3- Hz. Ali (a.s) yüksek ilim sahibi idi. Öyle ki ilirnde hiç kimseye ihtiyacı yoktu; ama başkalarının ona ihtiyacı vardı. Nitekim Ebubekir

bunu açıkça itiraf etmiş ve "Be- ni bırakın, Ali size benden daha hayırlıdır." demiştir. Yi~e Ömer yet~ışten fazla yerde şöyle demiştir: **"Eğer Ali olmasaydı, Ömer helak olurdu."**- yahut, **"Ey Ebu'l Hasen, senin olmadığın bir yerde Allah beni bir sorunla karşı karşıya bırakmasın."** 4, ya **"Camide Ali olduğu zaman sizlerden hiçbiriniz fetva vermesin."**

4- Hz. Ali (a.s) hiçbir zaman Allahla karşı asi olma- mış, Allah'tan başka hiçbir şeye tapmamış, doğumundan ölümüne kadar da putlara secde etmemiştir. Oysa Ebu- bekir, Ömer ve Osman Allah'a karşı asi olup Allah'tan başkasına tapmış ve zamanında putlara da secde etmiş- lerdir. Halbuki Kur'an-ı Kerim şöyle buyur;maktadır: **"Benim ahdim zalimlere erişmez. "5 Bilindiği gibi gü-**

1- Nehe'ül-Belağa

2- Zümer, 9

3- Müstedrek-i Hakim, Kitab'us-Salat, e.3, s.358; İstiab, e.3, s.39; Menakıb-ı Harezmi, 48; Tezkiret'us-Sıbt, s.87; Tefsir-i Nişabu- rı, Ahkaf Suresi.

4- Tezkirettus-Sıbt, s.87; Menakıb-ı Harezmi, 60; Feyz'ul-Kadir, cA, s.357. 5- Bakal'a, 124

61

nah işleyen biri zalimdir; zalim de Allah'ın ahdine yani nübüvvete ve imamete nail olamaz.

5- İmam Ali (a.s) sağlam bir fikre, güçlü bir akla Ve İslamıdan kaynaklanan isabetli. bir görüşe sahipti. Halbu- ki başkaları için bunlar söylenemez; onlar Şeytanın ves- vesesinden beslenen yanlış düşün~elere sahiptiler. Me- sela Ebubekir şöyle demiştir: "Bana musallat olan bir şeytanım vardır."

Ömer b. Hattab ve N assa Karşı İçtihatları

Ömer bir çok yerde Hz. Peygambere (s.a.a) karşı çıkmış ve o hazretin hilafına görüşler ortaya koYmuştur. Osman ise kendi kendine karar veremeyen, Resulullah'ın (s.a.a) diliyle lanetlenen i Mervan b. Hakem, Yahudi Ka'b b. Ahbar ve bunlar gibi kötü insanların sözüyle davranıp devleti idare etmeye çalışan, zayıfkişilikli biriydi.

Sultan Melikşah Nizamülmülk'e sordu:

- Ebubekir'den naklettiği, "Bana musallat olan bir şeytaom vardır." şeklindeki söz doğru mu?

Vezir:

- Evet, bu hadis kitaplarında mevcuttur. 2

Melik:

1- es-Savaik'ul-Muhrika, s.64-73; el-Kamil Fi't-Tarih, c.3, 56
hicri yılının hadiseleri bölümü. 2- Tabakat-ı tbn-i Saad, c.3 Bölüm: I, s. i 28; Tarih-i tbn-i
Ce-
rir, c.2, s.440, el-tame ve's-Siyase, ibn-i Kuteybe, s.6.

62

- Peki, Ömer'in Peygambere karşı geldiği de gerçekten doğru mu?

Vezir:

- Bununla neyi. kastettiğini Alevinin kendisine soralım.

Alevi:

- Sünni alimler Ömer'in Hz. Peygambere (s.a.a) karşı geldiğini,
kendi muteber kitaplarında açıkça kaydetmişlerdir. Örneğin:

1) Peygamber (s.a.a), Abdullah b. Übeyy'in cenaze namazını kılmak
isteyince, Ömer buna karşı çıkmış, kaba hareketiyle Peygamber
efendimizi incitmiştir.1 Oysa yüce Allah şöyle buyuruyor: "Allah 'ın
Peygamberini incitenlere elem verici bir azap vardır."2

2) Resulullah (s.a.a), temettu umresi ile temettu haccı arasında ara
verilmesini emredip, umre ile hac arasında erkeğin kendi eşiyle ilişkiye
girebileceğinin caiz olduğu- nu açıkladığında Ömer buna şiddetle itiraz
etmiş ve Pey- gambere hitaben şu yakışıksız ifadeleri kullanmıştır: "A-
letimizden meni damladığı halde mi ihrama gireceğiz?"3 Buna karşılık
Peygamberimiz (s.a.a) Ömer'e şöyle dedi: "**Sen buna hiçbir zaman iman
etmeyeceksin. "**

1- Tefsir-i İbn-i Kesir, c.2, s.327; Tefsir-i Kebir, c.16, s.152;
Sahih-i MUSlim, Şerh-i Nevevi, c.15, s.167.
2- Tenvir, 61
3- Sahih-i Buhari, c.4, s.248I; Müsned-i Ahmed b. Hanbel, c.3,
8.35; Sahih-i MUSlim, Şerh-i Nevevi, c.8, s.213.

63

Peygamber (s.a.a) efendimiz böyle demesiyle, Ömer- 'in ayetlerin
bazısına iman eden ve bazısını inkar eden olduğunu ortaya koymuştur.

3- Ömer'in Peygambere karşı geldiği yerlerden birisi de mut'a
nikahıdır. Ömer Mut'a nikahını asla kabul etme- di. Nitekim hilafet

makamına oturur oturmaz bu hususta şöyle dedi: "Peygamber zamanında iki mut'a vardı, ben onları yasaklıyorum, bunları uygulayanları da cezalandıracağım. "1

Halbuki yüce Allah şöyle buyurmuştur: "**Nikah ederek yararlandığınız kadınlara mehirlerini bir farize olarak verin. Mehirleri kestikten sonra karşılıklı anlaşmanıda bir günah yoktur.**" 2 Müfessirler de bu ayetin mut'a nikahı hakkında indiğini açıklamışlardır ve Müslüman Ömer'in dönemine kadar bu uygulanmıştır.3

Ne var ki mut'ayı yasakladıktan sonra fuhuş ve zina- nın yolu açıldı ve giderek yaygınlaştı. 4

1- el-Bidaye ve'n-Nihaye, İbn-i Rüşd, c.1, s.346; Zad'ul-Mead, c.2, İbahat'ul-Mut'a bölümü, c.7, s.107; Kurtubi Tefsiri, c.2, s.201- 202.

2- Nisii, 24

3- Bkz. Müsned-i Ahmed b. Hanbel, cA, sA36; Tefsir-i Razi, c.10, sA9; Sahih-i Müslim, c.2, Nikiih'ul-Mut'a babı; Musannef, Ab- durrazzak, c.7, sA99; Muhalla, İbn-i Hazm, c.9, Mesele: 1854; Tef- sir-i Kurtubı, c.5, s.9; Tefsir-i Keşşaf, cA, s.99; Tefsir-i İbn-i Kesir, c.1, sA74; Sahih-i Müslim, Şerh-i Nevevi, c.8, s.163.

4- İmam Ali (a.s) bu hususta şöyle buyurmuştur: "**Eğer Ömer insanlara mut'a nikiini yasaklamasaydı, şaki insan dışında hiç kimse zina etmezdi.**"

64

Ömer mut'ayı yasaklamakla Allah'ın hükmünü yok saymış, Peygamberin sünnetini ortadan kaldırmış ve böylece fuhuş ve zina için uygun bir ortam hazırlamış ve bu ayetlerin kapsamına girmiştir.

"Allah'ın indirdiği ile hükmetmeyenler, işte onlar kafirdir....zalimdir."

Ömer'in Peygambere (s.a.a) karşı geldiği yerlerden biri de Hudeybiye Antlaşması sırasında gerçekleşmiştir. Buna benzer daha nice örnekler ve Allah'ın Resulünü incitmeleri olmuştur.

Mut'a Nikâhı

Sultan Melikşah bir süre Alevi'nin anlattıklarını düşündü. Sonra:

- Ey Alevi, dedi. Gerçekte, kadınlarla mut'a edilmesine ben de karşıyım.

Alevi:

- Mut'anın İslam'ın şer'ı hükümlerinden biri olduğunu kabul ediyor musunuz, etmiyor musunuz?

Melik:

- Kabul etmiyorum.

- **"Mut'a nikahı yaparak yararlandığınız..."** ayeti ile Ömer'in, **"Peygamberin döneminde iki mut'a vardı..."** sözüne ne diyorsunuz?

Ömer'in bu sözü, mut'anın Peygamberimiz zamanında, ardından Ebubekir'in hilafeti döneminde hatta kendi

1- Maide, 44-46

65

hilafetinin ilk dönemlerinde biJe caiz ve uygulanmakta olduğunun delili değil mi? Daha bunlar gibi nice deliHer vardır ey Melik! Öyle ki Ömer'in kendisi bile mut'a nikahı yapıyordu. Ayrıca Abdullah b. Zübeyir'in mut'a sonucu doğduğu inkar edilemez bir gerçektir.

Melik vezirine dönüp sordu:

- Ne diyorsun ey Nizamülmülk?

Vezir:

- Alevi'nin delilleri hem doğru, hem de sağlam. Lakin, Ömer'in mut'ayı yasakladığı için ona uymamız gerekiyor.

Alevi:

- Ey Vezir! AHah'a ve O'nun Peygamberine mi tabi olmak gerekir, yoksa Ömer'e mi? Şu ayetleri okumadın mı? **"Peygamber size ne verirse onu alın."**¹ **"Elçiye itaat edin."**, **"Sizin için Allah'ın Resulünde güzel örnek vardır."**²

Veya şu hadisi hiç mi hatırlamıyorsunuz? ***"Muhammed'in helal ettiği kıyamete kadar helaldir, haram ettiği de kıyamete kadar haramdır."***

Melik araya girdi:

- Ben İslam şeriatının bütün hükümlerine iman ediyorum. Fakat mut'anın yasalştırılma nedenini bilmiyo- rum. Acaba siz iki saatlik için birisinin bacınızla, kızı- nızla mut'a etmesini kabul eder misiniz?

Alevi:

1- Haşr, 7

2- Ahzab, 21

- O zaman ben de size sorayım. Acaba insan daimi nikahtan kısa bir süre sonra boşayacağını bildiği bir kişiyle bacısının veya kızının evlenmesini kabul eder mi?

Melik:

- Elbette ki kabul etmez.

Alevi:

- Ama Ehlisünnet alimleri böyle bir daimi nikahın sahih olduğunu kabul ediyorlar. Nikahtan sonraki talakı da sahih biliyorlar.

Mut'a nikahı ile daimi nikah arasındaki fark şudur: Mut'a nikahı belirlenen süre sona erince biter. Daimi nikah ise talak ile sona erir.

Sonuç olarak mut'a nikahı sahih bir ameldir, şer'i a- çıdan da hiçbir sakıncalı tarafı yoktur. Mut'a nikahı da, talakla bitirilen daimi nikah gibi bedenin ihtiyaçlarını karşılamak için yasalaştırılan bir hükümdür. Ey Melik, izin verirsen sana bir soru daha soracağım?

- Buyur, sor.

- Kocasını kaybeden ve ailesi, yuvası dağılan, tutunacak bir dalı bile olmayıp ortada kalan kadınlar hakkın- da ne düşünüyorsun?

Mut'a nikahı, ortada yapayalnız kalmış böyle dul ka- dınları korur; onun muhtaç durumundan faydalanmak isteyen sapıkları engeller, bir lokma ekmek için 'vücutla- rını satmaktan uzak tutar, hatta dul olduğu için dedikodu yapılmasına ve fesat çıkarılmasına da fırsat vermez. Şu da unutulmamalı ki, o da bir insandır ve cinsel ihtiyaçla- rını karşılaması gerekir; mut'a nikahı bunun da çözümüdür.

67

Ayrıca daimi evliliğe güçleri yetmeyen insanlar ve gençler için cinsel içgüdüden ve fesattan kurtulmak için mut'a tek çözüm yoludur.

Bana göre, zina, livata ve mastürbasyon gibi işlenen suçların günahına Ömer de ortaktır. Çünkü o, mut'ayı yasakladı. Birçok hadiste Ömer'in yasaklamasından sonra zinanın toplumda yaygınlaştığı belirtilmiştir. 1

"Ben mut'a nikahım sevrnem." şeklindeki sözünüze gelince; İslam dini hiç kimseyi buna zorlamamıştır. Nite- kim kısa bir süre sonra boşayacağını bildiğiniz kişiyle kızımızı evlendirmeye de mecbur etmemiştir.

Kaldı ki, insanların bir şeyden hoşlanmaları veyahut

hoşlanmamaları, bir şeyin haram olmasında ölçü olamaz. Allah'ın hükmü değişmez ve sabittir; kimsenin görüşüne ve tutkusuna tabi değildir.

Melik vezirine yönelerek:

- Alevi'nin mut'a hakkındaki delili güçlüdür.

Vezir:

- Ama alimler Ömer'in görüşünü benimsemişlerdir.

Alevi:

- Birincisi, onun görüşünü benimseyenler bütün alimler değil; sadece Ehlisünnet alimleridir. İkincisi, Allah ve Resulüne mi uyulmalı, yoksa Ömer'e mi? Üçüncüsü, alimleriniz Ömer'in sözüyle ilgili olarak çelişki içerisindedirler.

1- Bu hususta Hz. Ali (a.s) şöyle buyuruyor: **"Ömer, mut'ayı yasaklamasaydı, bedbaht kimse dışında hiç kimse zina etmezdi."** Bkz. Tefsir-i Taberi, c.5; Tefsir-i Razi, c.3; Tefsir-i Kurtubi, c.5.

68

Vezir:

- Nasıl yani?!

Alevi:

- Ömer şöyle demiştir: "Peygamber zamamnda iki mut'a vardı, ben onları yasaklıyorum: Birisi hac mut'ası, diğeri ise mutta nikahıdır." Eğer Ömer'in sözü doğru ise, neden alimleriniz hac mut'asıyla ilgili görüşüne itibar etmemişler? Çünkü Ömer'in görüşünün tam aksine hac mut'asının sahih olduğunu ileri sürmüşler. Eğer Ömer'in sözü batıl ise, neden alimleriniz mut'a nikahıyla ilgili görüşünü benimsemişler?

İşte burada vezir sustu ve hiçbir şey demedi.

Melik toplantıda bulunan alimlere hitaben:

- Neden cevabını vermiyorsunuz?

Caferi alimlerden birisi (Şeyh Hasan Kasım!) şöyle dedi:

- Bu, Ömer ve ona uyanlara, yerinde bir eleştiridir. Dolayısıyla buradakilerin Alevi'ye (Allah onu korusun) verecekleri cevap yoktur.

Melik:

- Bu konuyu bırakın, başka bir konuya geçin.

69

12. Bölüm

ÖMERLE İLGİLİ TARTIŞMADA YENİ BOYUT

Yeni bölümde ilk söz alan Sünni ulemanın lideri ve sözcüsü Abbasi, yeni tartışmayı şu sözlerle açtı:

"Caferiler, Ömer'in fazilet sahibi bir kişi olmadığı görüşünde. İslam yolunda yaptığı fetihler onun fazilet sahibi olması için yeterli değildir midir?

Caferiler adına konuşan Alevi şöyle dedi:

- Ömer'in fetihleri konusunda söylenecek çok şey var.

1) Sultanlar, krallar ve otoriteyi elinde bulunduranlar tarih boyunca hakimiyet alanlarını genişletmek için fetihler yapmış, başka ülkeleri istila etmişlerdir. Bu istilalar hiçbir zaman sultanları faziletli kılmaz.

2) Farz edelim, bu fetihler Ömer'e fazilet kazandırmıştır. Ancak bu, onu hilafeti gasp etme konusunda haklı çıkarırsınız. Oysa Peygamberimizin (s.a.a) kendisinden sonra Hz. Ali'yi (a.s) halife tayin etti, onu değil.

70

Ey Melik, farz edelim siz birini kendi yerinize halife tayin ettiniz. Fakat bir başkası çıktı, o hilafet makamını gasp etti, sonra da fetihler yaptı, hatta salih amellerde bulundu. Siz onun fetihlerine razı olursunuz? Yoksa, sizin tayin ettiğiniz kimseyi azlettiği ve sizin izniniz olmadan yerinize oturduğu için rahatsız olursunuz?

- Rahatsız olurum. Yaptığı fetihler işlediği kötülüğü temizlemez.

- Ömer, halifeliği gasp etmiş, izinsiz olarak Hz.Peygamberin (s.a.a) makamına oturmuştur.

3) Ömer'in fetihleri hatadır ve olumsuz sonuçlar doğurmuştur. Çünkü Resulullah'ın zamanındaki savaşlar ise saldırı değil, savunma niteliği taşıyordu. Bu yüzden Peygamber (s.a.a) döneminde insanların gönül rızasıyla ve kitleler halinde İslamiyet'i kabul etmesi, işte bu

yüzden- dir. İslamiyet'in barış ve selamet dini olduğunu görmüşler ve Hz.. Muhammed'in çağrısına uyup hak yolunu seç- mişlerdir. Ama Ömer şehirlere saldırdı. İnsanları zorla İslam'a soktu. Bu yüzden insanlar İslam dininden hoş- lanmadılar ve İslam dini "sevgi ve hoşgörü" dini değil, "kılıç dinidir" denildi. Bu da İslam düşmanlarının çoğal- masına neden oldu.

Ömer'in yaptığı fetihler İslam'a hiçbir şey kazandır- madığı gibi bir çok şey kaybedilmesine neden olmuştur, onun yüzünden İslamiyet'in çellresi çirkin gösterilmiştir.

Eğer Ebubekir, Ömer ve Osman hilafetin gerçek sa- hibi olan İmam Ali'nin (a.s) makamını gasp etmeselerdi o hazret Peygamber'den (s.a.a.) sonra hilafet makamına o geçerek Resulullah'ın gittiği yolu takip edecek, onun ilahi programını hayata geçirerek insanların gruplar halinde ve

71

kendi rızalarıyla aşk ve muhabbetle İslam dinine dahil olmasına ve bu dinin büyüyerek yerkürenin her tarafını kaplamasına vesile olacaktı. Böylece İslam, insanlığın kalbinde şiddet değil sevgi dini şeklinde tezahür edecekti.

Burada Seyyid Alevi derin bir nefes alarak Peygam- berin (s.a.a.) vefatından sonra hilafetin gerçek sahibinin elinden bir takım hile ve entrikalarla alınarak Müslü- manların ve insanlığın başına nasıl çorap örüldüğünü ve toplumun nasıl dalalete sürüklendiğini, İslam'ın yaşamsal alandan nasıl uzaklaştıldığını düşündü ve hüznü bir şekilde elini eline vurdu.

İmam Ali'nin Fetihleri

Sultan Melikşah, Abbasi'ye yönelerek:

- Bunlara ne diyeceksiniz?

Abbasi:

- Söylediklerinin bazılarını ben de ilk kez duyuyorum, bunları bilmiyordum.

Alevi:

- Şimdi hakkı duydun ve bildin, o halde kendi hali- felerini bırak; Peygamberimizin (s.a.a) hak halifesi olan İmam Ali'ye (a.s) tabi ol.

Alevi daha sonra şunları ekledi sözlerine:

Sizi anlamak gerçekten zor. İslam ağacının kökünü bırakıyor,

-

dallarına sarılıyorsunuz.

Abbasi:

- Nasıl yani?

72

- Çünkü Ömer'in fetihlerini söz konusu ediyor, A- li'nin yaptığı fetihleri unutuyorsunuz.

Abbasi:

- Ali'nin fetihleri hangileridir?

Alevi:

- ResuluUah'ın (s.a.a) fetihlerinin çoğusu, Hz. Ali'- nin eliyle gerçekleşmiştir. Bedir, Hayber, Huneyn, Uhud, Hendek gibi. Eğer bu fetihler başarıyla sonuçlanmasaydı ne sizin Ömer'iniz, ne de İslam ve iman kalırdı.

Bunun delili sevgili Peygamberimizin (s.a.a) şu söz- leridir; Peygamber (s.a.a) bu konuşmayı, İmam Ali (a.s), Amr b. Abdevüd'le savaşımak için çıktığında şöyle buyurdu:

"Tüm iman, tüm şirkin karşısına çıktı. Allah 'ım! Eğer ibadet olunmak istemiyorsan, ibadet olunma." Yani Ali öldürülürse müşrikler beni ve bütün Müslümanları ortadan kaldırmak için kıyam ederler, yeryüzünde İslamıdan ve imandan eser kalmaz.

Peygamberimizin (s.a.a) şu sözleri de bilinir: *"Ali'nin Hendek günü vurduğu darbe, insanların ve cin/erin iba- detlerinden efdaldir."* }

1- Fahr-i Razifi Nihayet'ul-Ukul. s.104; Müstedrek-İ Hakim, e.3. s.32. Tarih-i Bagdad, e.3, s.19; Zehebi, Telhis'ül-Müstedrek, e.3. 8.32.

73

Ebubekir ve Halid b. Velid

Abbasi:

- Faraza, Ömer'in hata yaptığını ve gasıp olduğunu ve dinde bidatler çıkardığını kabul ettik, peki ya Ebu Bekir'den nefret etmenizın sebebi nedir?

-Alevi:

- Onu kabul etmemizin pek çok sebebi var. Hilafet makamını gasp etmesine ilave olarak sadece şu iki şeyi söyleyeceğim:

1) Alemdeki bütün kadınlardan üstün olan ve alemdeki bütün kadınların önderi sayılan Hz. Fatıma-ı Zehra'ya karşı olan tavırlarıdır. 1

2) Halid b. Velid'e recm.cezası uygulamaması, Hali- d'in birçok cinayet işlediği ve zina yaptığı bilindiği halde onu cezalandırmamıştır.

Sultan Melikşah şaşkınlık içerisinde sordu:

- Halid cinayet mi işlemiş?

- Evet, mesela, Malik b. Nüveyre'yi öldürtmüştür. Malik, Hz. Muhammed'in (s.a.a) mümtaz sahabelerin- dendi, cennet ehlinde olduğu müjdelendi. Ebubekir, Malik b. Nüveyre'yi öldürüp kabilesini kılıçtan geçirmesi için Halid'i görevlendirmişti. O zaman Malik, Medine-i Münevvere'nin dışında ikamet ediyordu. Halid'in bir or- duyla geldiğini görünce, savaşçılarına silahlarını kuşan- malarını emretti. Halid bunun üzerine şeytanca bir hileye başvurarak kötü bir niyeti olmadığını söyledi ve Allah'a

1- Kifayet'ut-Talib, s.369; el-Bidayet-u ve'n-Nihaye, c.4, s.203.

74

ant içip, "Sadece bir gece için misafirin olmak istiyoruz" dedi. Ona inanan Malik, ona inanarak kabilesine silahla- rını yere koymasını istedi. Bazı kabile ileri gelenleri Halid'in hilekar ve yalancı biri olduğunu söylediyse de Malik "Allah üzerine ant içti, Tanrı misafiridirler" deyip herkesin silahlarını bırakmalarını emretti. Namaz vakti olmuştu. Malik, askerleri ve halkı namaza durdu. İşte bu fırsatı bekleyen Halid ve savaşçıları namaz kılmakta olan Malik ve kabilesine saldırdı; hepsinin önce elleri bağlan- dı, sonra da hunharca katledildi. Eşi görülmemiş bu kat- liam Halid'i yatıştırmak bir yana daha da azdırmıştı. O geceyi Malik'in karısıyla zina ederek geçirdi. Malik'in karısı gerçekten güzel bir kadındı.

Halid gerçek bir canavardı. Namazda baskın verip öldürttüğü yüzlerce masumun cesetlerini bile rahat bı- rakmadı; hepsinin başını kestirdi ve bu başları yemek yapımında kullanılan tandırlarda destek taşı olarak kul- landı; ve bu tandırlarda pişen yemekleri askerleri ile bir- likte yemeği de ihmal etmedi.

Halid Medine'ye dönünce, Ömer Halid'in cezalandı- rılmasını istiyordu ve yaptığı zinadan dolayı da şer'an recmedilmesini (taşlanarak öldürülmesini) Ebubekir'den talep etmişti.

(Böylesine ağır ve inkarı mümkün olmayan suçlar- dan sonra Halid'in ölüm cezasından kurtulması imkan- sızdı, taşlanarak öldürülecekti. Ama Halid kurtuldu. Recm cezası gereği taşlanarak öldürülmediği gibi başka bir ceza da görmedi. Üstelik temize bile çıktı.)

Ancak Ebubekir engel oldu. Böylece, Ebubekir bir çok Müslümanın kanını akıttı ve ilahi adaleti tatil etti.

Melik duyduklarından dehşete kapılmıştı, vezirine döndü:

- Bu anlattıkların doğru mu?

- Evet, tarihçiler bu olayı aynen naklediyor. 1

- Olacak iş değil! Peki neden Halid'e "Allah'ın Keskin Kılıcı" diyorlar.

Alevi:

- O Şeytanın kmk kılıcıdır!

- İmam Ali'ye olan düşmanlıklar ve Hz. Fatıma'nın kapısının yakılması olayında Ömer'le birlikte olduğundan dolayı bazı Sünni tarihçiler ona "Allah'ın kılıcı" lakabını vermişler.

Melik:

- Halid gibi birinin İmam Ali'ye düşman olmasını anlam da, Sünnilerin Ali gibi bir insana düşmanlığı anlaşılır şey değil. Bundan emin olmak gerekir, Sünniler Ali'ye gerçekten düşman mıdır?

Alevi:

- Hz. Ali'ye düşman olmasaydılar, Resulullah'ın (s.a.a) buyruğunu çiğneyerek hilafet makamını çiğneyen Ebubekir, Ömer ve Osman'a övgüler yağdırmıydılar! İmam Ali'ye kim düşmansa, Sünniler onun etrafında toplanmışlardır. Sünniler, İmam Ali 'nin o yüksek fazile- i tini inkar eder, hatta gerçek bir mümin olan babası Ebu i Talib'e iftira edip "kafir" olduğunu söylerler. O Talip ki,

1- Ebu'l-Pida kendi Tarihinde c.1, s.158; Taberi kendi Tarihinde, c.3, s.241; İbn-i Esir'in Tarihi, c.3, s.149; İbn-i Asakir'in Tarihinde, c.5, s.105 ve İbn-i Kesir, c.6, s.321.

İslam'ın en zor günlerinde bile yılmamış, ihâhi risaletin tebliğinde bütün tehlikelere karşı Hz. Peygamberi korumuş, sıkıntılara beraber göğüs germiştir. Onun gibi muttaki bir mümine kafir diyorlar.

İlk Üç Müslüman ve Tarihçilerin Haksızlığı

Melik:

- Ebu Talip İslam dinini gerçekten kabul etmiş miydi, Müslüman olduğu kesin midir?

- Kafir değildi ki Müslüman olsun! Hz. Muham- med daha peygamberlikle görevlendirildikten sonra Ebu Talip iman getirmişti. Fakat bunu gizlerdi. Ne zaman ki Hz. Muhammed'e peygamberlik geldi, İslam dinine ilk iman edenlerden biri oldu. Müslümanlığı ilk kabul eden Hz. Ali'dir. Onu hanımı Hz. Hatice izlemiştir. Ebu Talip üçüncü Müslüman olarak bilinir.

Melik:

- Ey Vezir, Alevi'nin Ebu Talip hakkında anlattık- larına ne dersin?

Vezir:

- Alevi'yi bazı tarihçiler de doğrulamakta.

Melik:

- Peki, neden Ehlisünnet arasında, Ebu Talib'in kafir halde öldüğü yaygındır?

Alevi:

- Bunun nedeni de Hz. Ali'ye olan düşmanlıktır. Emeviler Emir'ül-Müminin Ali'ye olan kinleri yüzünden,

77

babası Ebu Talib'e bu lekeyi atmak istemişlerdir. Fakat bu da yetmedi, Hz. Ali'nin iki oğlu "cennet gençlerin efendileri" ı olan Hasan ve Hüseyin'i (a.s) şehit ettiler. İmam Hüseyin'i öldürenler şöyle demişlerdi: "Babana olan kin ve nefretimizden dolayı seni öldürüyoruz. Çün- kü o Bedir ve Hüneyn savaşlarında bizim atalarımızı öldürmüştü."

Melik:

- Ey Vezir, İmam Hüseyin'i öldürenler gerçekten böyle demiş mi?

Vezir:

- Tarihçiler böyle söylediklerini yazmıştır.

Melik bu kez Ehlisünnet ulemasının önderi Abbasi'ye döndü:

- Alevi, Halid b. Velid'in sandığımız gibi biri ol- madığını, tam aksine zina yapmaktan çekinmeyen, ma- sum insanları acımasızca katleden, hak hukuk tanımayan biri olduğunu söyledi. Ne dersin?

- Ebubekir böyle masiahat görmüştür.

Seyyid Alevi dayanamadı, oldukça sert bir şekilde söze girdi:

- Subhanallah, Subhanallah! Bu nasıl masiahattır ki, Halid'in müminleri öldürmesine, kadınlarıyla zina et- mesine susuyor, bu vahşetin cezasız kalmasını talep edi- yor! Bu da yetmiyor, Halid'i orduya başkomutan yapıp

1- Müstedrek-i Hakim, c.2, s.623; Şerh-u Nehc'il-Beliğa, İbn-İ Ebi'l-Hadid, c.3, s.313; Tarih-i İbn-i Kesir, c.33, s.87; Şerh-i Buhari li'l-Kastalanı, c.2, s.227; Sıret'ul-Halebiye, c.I, s.120.

78

bir de ödüllendiriyor ve "Allah'ın Kılıcı" unvanıyla şereflendiriyor!

Herkese soruyorum:

"Allah'ın Kılıcı"nın vasfı kafirleri mi öldürmektir, yoksa müminleri mi? "Allah'ın Kılıcı" Müslümanların namusunu mu korumalı, yoksa onların çaresiz kadınla- rıyla zina etmek için mi kullanılmalı?

Abbasi:

- Ey Alevi, Ebubekir hata etmiştir, bunu kabul edi- yoruz. Lakin, Ömer telafi etmiştir.

Alevi:

- Yapılan yanlışlığın telafisi, Halid'in zinadan ötürü recmedilmesi ve Müslümanları öldürmesinden dolayı da öldürülmesidir. Ömer de bunu yapmamıştır.

Sultan Melikşah, Alevi'nin anlattıklarını dikkatle dinlemişti.

Hız. Fatıma (a.s) ve Halifeler

Sultan Melikşah şöyle dedi:

- Ey Seyyid Alevi! Konuşman sırasında Ebubekir'i, Peygamberimizin (s.a.a) kızı Hız. Fatıma-i Zehra'ya zul- metmekle suçladın. Ona nasıl zulmetmiştir, anlat öğrenelim!

Alevi:

- Ebubekir, kaba-kuvvet, tehdit ve hatta kılıçla halktan, zorla kendine biat aldıktan sonra, bir gün Ömer, Kunfuz, Halid b. Velid, Ebu Ubeyde b. Cerrah'ı bir grup topluluğun eşliğinde Ali (a.s) ve Fatıma (a.s)'nın evine

gönderdi. Oraya vardıklarında Ömer, Hz. Fatıma'nın evi- nin kapısına odun yığınaya başladı. Oysa o kapı, öyle sıradan bir kapı değildi. Sevgili Peygamberimiz (s.a.a) her sabah namazına gidişinde bu kapının önünde durur, *"Selam olsun size ey Peygamberin Ehlibeytil"* derdi. 1 Bu kapıdan bir kez olsun izinsiz girmemişti. İşte Ömer, 0- dunlara ateş vererek böyle bir kapıyı yaktı.

(Ateş verilmeden önce) Hz. Fatıma Ömer'i ve yanın- dakileri evden uzaklaştırmak için kapının arkasına geldi- iğinde, Ömer bir omuz darbesiyle kapıyı açtı ve Hz. i Fatıma'yı kapıyla duvar arasında sıkıştırdı. Tam bu şiddet r sırasında karnındaki altı aylık (Muhsin adlı) bebeğini: düşürdü2 ve kapının arkasındaki çivi göğsüne saplandı. i Acı dolu bir sesle haykırdı: *"Ey Allah'ın Peygamberi! Ey babam! Gör ki senden sonra İbn-i Hattap ile İbn-i Ebu i Kuhafe başımıza neler getirdiler..."*

Bunları duyan Ömer, yanındakilere, "Vurun Fatıma- ya! " diye emretti. Onlar Peygamberin göz nurunu, ciğer paresini tekme, tokat ve kırbaç darbeleriyle dövüp kanlar içinde bıraktılar, sonra da çekip gittiler. İşte bu kapıyla duvar arasındaki sıkışma ve darbeler, etkisini Hz. Fatıma'nın üzerinde gösterdi ve sonuçta hastalanıp dünyadan

1- Şavahid'ut- Tenzil, c.2; el-Müstedrek. Hakim.

2- Ömer'in Hz. Fatıma'nın evine saldırıp, kapısına ateş verdiğini büyük tarihçiler topluluğuyla birçok alimler, uzun kısa farklı tabir- i lerle nakletmişlerdir. Örneğin: Şerh-i Nehc'ül-Beliğâ, İbn Ebi'l- i Hadid, c.2; Tarih-i Yakubî, c.2; el-İmamet-u ve's-Siyase. c i; eL- İkd'ul-Ferid, c.2; Tarih-i Taberî, c.3; Tarih-i Ebi'l-Fida. c. i: E'lam'un-Nisa, c.3; Kenz'ul-Ummal. c.3, s.129; Tarih-i İbn-i Esir, i c.23, s.124. i

80

göçmesine sebep oldu. Bu nedenle Hz. Fatıma, Peygamberlik hanedanının şehididir. Evet Hz. Fatıma'nın (s.a) vefatına Ömer b. Hattap sebep olmuştur.

Bu olayı ilk kez duyan Sultan Melikşah üzüntüsünü yansıtan bir sesle veziri Nizamülmülk'e sordu:

- Alevinin bu iddiaları doğru mudur?

Vezir:

- Evet. Bütün tarih kitaplarında geçer.

Alevi:

- İşte, Caferilerin Ebubekir ve Ömer'i sevrnemelerinin sebebi budur.

Ardından Alevi şöyle devam etti:

- Ebubekir'le Ömer'in böyle bir suç işlediklerini delili, tarihçilerin de belirttiği gibi, Hz. Fatıma'nın ölene kadar o ikisinden razı olmaması, onları affetmemesi ve onlara gazaptı olduğu halde ölmesidir. Çünkü Peygamberimiz bir hadisinde Hz. Fatıma için şöyle buyurmuştur:

"Allah, Fatıma'nın razı olduğuna razı olur, gazap ettiğine gazap eder." 1

Ey Melik! Allah'ın gazabına uğrayan kişinin akıbeti nasıl olacak, sen çok iyi bilirsin.

Melik başını salladıktan sonra vezirine döndü:

- Bu hadis sahih mi? Hz. Fatıma'nın Ebubekir ve Ömer'e gazaplı olarak vefat ettiği doğru mu? Vezir:

1- Kenz'ul-Ummal, c.7, s.III; el-Müstedrek, Hakim. c.3, s.153; Mizan'ul-İtidal, c.2, s.219; Üsd'ül-Oabe. c.5, s.552.

81

- Evet, bu doğrudur. Hadisçiler ve tarihçiler bunu kaydetmiştir. 1

Alevi:

- Ey sultan! Sözümün doğruluğunun delili şudur: Hz. Fatıma Ebubekir, Ömer ve kendisine zulmeden diğer insanların, öldükten sonra cenazeye katılmamaları, cena- ze namazına iştirak etmemeleri, gizlice defnedilmesi ve sonraları kabrine gelmesinler diye mezarının gizli tutulması yönünde Hz. Ali'ye (a.s) vasiyette bulunmuştur. Hz. Ali de bu vasiyetlerin tümünü yerine getirmiştir.

Melik:

- Bu çok şaşılacak bir şeydir! Peki bu, Fatıma ve Ali tarafından gerçekleşmiş midir?

Vezir:

- Evet, tarihçiler böyle zikretmişlerdir.

Alevi:

- Ebubekir ve Ömer'in, Hz. Fatıma'ya yaptığı başka eziyetler de var.

Abbası:

- Söylediğin eziyetler hangileridir?

Alevi:

- Onların, Hz. Fatıma'nın mülkü olan Fedek'i gasp etmeleridir.

Abbasi:

1- Sahih-i Buhari, Hums Kitabı, hadis: 2; Hayber Savaşı'yla ilgili bölüm ve Feraiz bölümü; Sahih-i Tirmizi c. 1, "Ma Cille min 'ereket-i Resuimahi; Müstedrek-i Sahihayn, c.3, s. 153; Mizan'ul-İtidal, c.2, s.82; Kenz'ül-Ümmal, c.6, s.219 vb. Kaynaklar.

82

- Onların Fedek'i gasp ettiklerine dair bir delil var mıdır?

Alevi:

- Evet, tarihçiler şöyle naklederler: Resulullah (s.a.a) daha hayattayken Fedek'i, kızısı Hz. Fatıma'ya hediye etmiştir. Öyle ki o Hazret hayatta olduğu sürece Fedek Fatıma'nın elindeydi. Fakat Peygamber'in (s.a.a) ölümünden sonra Ebubekir ve Ömer önce bu bağlarda çalışan işçileri kılıç zoruyla uzaklaştırdılar. Sonra da Fatıma'nın itirazlarına aldırmadan bu bağları elinden aldılar. Oysa Fedek bağları Hz. Fatıma'nın mülkiyetindeydi. İşte, Hz. Fatıma'nın ölene kadar o ikisiyle konuşması ve onlara gazaplı olduğu halde ölmesi de bu nedene dayanır.

Abbasi:

- Fakat Ömer b. Abdülaziz bu Fedek bağlarını Ehlibeyt'e tekrar geriverdi.

Alevi:

- Neye yarar ki? Birileri gelip evini gasp etse ve seni buradan zorla çıkarsa, sen öldükten sonra da evlatları- na bu evi geri verse, bu iade gasp eden birinci şahsın günahının görmezlikten gelinmesine mi sebep olacak?!

Melik araya girdi:

- İkinizin sözlerinden, tarih ve hadis alimi herkesin Ebubekir ve Ömer'in bu Fedek bağlarını Hz. Fatıma'nın elinden zorla aldıkları konusunda ittifak ettiği anlaşılıyor.

1- Fedek, Medine ile Hayber arasında olan bir yerin adıdır. Fedek Bağını Resulullah (s.a.a) kızısı Hz. Fatıma'ya hediye etmişti.

83

Peygamber'in (s.a.a) On İki Halifesi

Alevi:

- Bunu yüce Allah'ın emriyle Hz. Peygamber (s.a.a) açıklamıştır. Hadiste şöyle buyuruyor sevgili Peygambe-

84

rimiz: **"Benden sonraki halifeler, İsrailoğullarınzn nakiperi gibi 12 kişidir ve onların hepsi Kureyş 'tendir."**¹

Melik:

- Ey Vezir, böyle bir hadis var mıdır?

Vezir:

- Evet, vardır.

Melik:

- Peki, bu 12 kişinin kimler olduğu da biliniyor mu?

Abbasi:

- Bu 12 kişiden dördü biliniyor. Bunlar Ebubekir, Ömer, Osman ve Ali'dir.

Melik:

- Peki Diğerleri kimlerdir?

Abbasi:

- Diğerleri konusunda alimler arasında görüş birliği yoktur, ihtilaf vardır. Melik, diğer halifelerin isimlerini söylemesini isteyince, Abbasi söyleyecek şey bulamadı.

Alevi:

- Ey Melik, ben size Ehlisünnet kaynaklarından bu on iki kişinin isimlerini sayayım: Hz. Ali, Hz. Hasan, Hz. Hüseyin, Hz. Ali., Hz. Muhammed (Bakır), Hz. Cafer (Sadık), Hz. Musa (Kazım), Hz. Ali (Rıza), Hz. Muham-

1- Müsned-i Ahmed, c.1, h: 398-406; Sahih-i Buharı, cA, Kitab'ul-Ehkam, h: 6796; Sahih-i Müslüm, Nevevî Şerhi ile, c.12, Bab'ul-İmare, s.201.

med (Takı), Hz. Ali (Nakl), Hz. Hasan (AskerI) ve Hz. Mehdi (a.f). Hepsine selam olsun. 1

Beklenen Mehdi (a.f)

Abbası:

- Ey Melik; beni dinle! Caferller iddia ediyorlar ki, Hz. Mehdi (a.f) hicr! 275 yılında doğup, o günden bugü- ne kadar dünya hayatında yaşıyordur. Bu iddia akla sığar mı?

Bununla da yetinmiyodar, ahir zamanda yeryüzü zulümle dolduktan sonra Hz. Mehdi'nin (af) zuhur ede- ceğini ve dünyaya adaleti getirerek her tarafı adaletle dolduracağını söylüyorlar.

Melik:

- Ey Alevi, Hz. Mehdi (af) ile ilgili siz Caferlilerin böyle bir inanca sahip olduğu doğru mudur?

Alevi:

- Evet, doğrudur. Çünkü Resulullah'ın (s.a.a) ken- disi böyle buyurmuştur. Nitekim Cafer! ve Sünni filimler kaynaklarında buna yer vermişlerdir.

Melik:

- Bir insanın bu kadar uzun müddet yaşaması, sağ kalması mümkün müdür?

Alevi:

1- On iki İmam hakkında Peygamber'den (s.a.a) 80 civarında hadis zikrediimiştir ki, bu hadislerin hepsi Ehlişünnet kaynaklarında zikredilmiştir.

86

- Şu anda İmam Mehdi'nin (a.f) yaşı bine ulaşmamıştır.! Oysa yüce Allah Kur'an-ı Kerim'de, Nuh (a.s) hakkında şöyle buyuruyor: **"Andolsun, Nuh'u kavmine gönderdik de, bin yıldan elli yıl eksik bir süre arala- rında kaldı."**2

Yüce Allah (c.c) insanı bu kadar bir zaman diliminde yaşatmaktan aciz midir? Muhakkak ki her şeyin doğumu, hayatı ve ölümü O'nun elindedir. O her şeye kadirdir.

Üstelik, bunun böyle olduğunu Peygamberimizin (s.a.a) kendisi buyurmuştur ve o, doğruluğu onaylanmış dqğru bir sözcüdür.

Melik vezirine hitaben sordu:

- Alevi'nin söylediği gibi Peygamber (s.a.a), Hz. Mehdi (a.f)'nin durumu hakkında ümmetine haber vermiş miydi?

Vezir:

- Evet, haber verdiği doğrudur. 3

Melik:

1- Hz. Mehdi (a.f) Gizli yaşantısından bugüne kadar 1146 sene geçmiştir. Bu tarih kitabın tercümeğe hazırlandığı tarih göz önünde bulundurularak hesaplanmıştır.

2- Ankebut, 14

3- Bu konuda kaynaklar oldukça fazladır. Biz sadece bazılarına değineceğiz: e1- Melahim ve'I-Piten, bab: 19; İkd'üd-Dürer, hadis: 26; Yenabi'ül-Mevedde, s.491; Tezkiret'ül-Havas, bab: 6; Hilyet'ül- Evliya, s.378; Arcah'ul-Metalib, s.378 ve Şafil'nin Zahair'ul-Ukba adlı eseri. '

87

- Ey Abbasi! Bu gerçekler biz Ehlisünnet'in kaynaklarında bulunmasına rağmen, sen bunları neden reddedersin?

Abbasi:

- Avam tabakanın inançlarında sarsılmasından ve kalplerinin Cafer! Mezhebine doğru kaymalarından korktuğum için.

Alevi:

- O zaman sen yüce Allah'ın şu buyruğunun somut örneğisin:

"İnsanlara kitapta açıkladıktan sonra, indirdiği- miz belgeleri ve doğru yolu gizleyenler var ya, işte onlara hem Allah, hem de bütün lanet edenler lanet eder."1

Sonra devamla şöyle dedi:

- Ey Melik, Abbasi'ye sor: Acaba bir alim, Allah'ın kitabını, Resulullahın (s.a.a) sözlerini mi korumalıdır, yoksa Kitap (Kur'an) ve sünnetten sapmış avam halkın inançlarını mı?

Müslümanların Arasında Bidatlerin Yayılması

Abbasi:

- Ben avam halkın akidesini korumayı bir vazife biliyorum. Onların Caferi gibi bir bidate meyletmelerine izin veremem! Çünkü

Alevi:

- Muteber kitaplar bize şu gerçeği gösteriyor ki, İslam'a bidati ilk sokan, siz Ehlisünnet'in büyük halifele- rinden Ömer b. Hattap'tır. Bunu kendisi de iftiharla, "Bu ne güzel bidattır!" diyerek itiraf etmiştir. Ömer, Allah ve Peygamberinin sünnet namazlarını cemaatle kılmayı ha- ram etmesini bildiği halde, nafîle namazlardan olan tera- vih namazının cemaatle kılınmasını emretmiştiL Oysa bu, Allah ve Resulünün hükümlerine açık bir muhalefet- tiLI Sonra, acaba ezandan "Heyya eHi hayr'il-amel" sözü- nü çıkarıp, sabah ezanına "es-salatu hayr'un min'en-nevrn" sözünü ilave etmesi, bir bidat değil midir?

Allah ve Resulünün tam tersine, kalplerini İslam'a ı- sındırmak amacıyla Kur'an'da kendilerine pay belirlenenlere pay ayrılmasını yasaklaması bidat değil midir?

Allah ve Resulünün hilafına, hac mut'asını kaldırması bidat değil midir? Allah ve Resulünün hilafına, mut'a nikahını yasaklaması bidat değil midir?

Allah ve Resulünün, haksız yere birini öldürenlerle (evli oldukları halde) zina edenler için hükmettiği "recm" cezasını, Allahın ve Resulünün emrine karşı gelerek, zina suçunu işleyen Halid b. Velid'e uygulamaması, bidat değil midir?

1- Sahih-i Buhari, Teravih Namazı babı; es-Savaik'ul-Muhrika; Kastalani Sahih-i Buhari'ye yazmış olduğu İrşad'us-Sari adlı şerhin- de, Ömer'in "Bu ne güzel bidattır." sözüyle ilgili olarak şöyle bir açıklama yapar: "Ömer bunu bidat olarak nitelemiştir. Çünkü böyle bir uygulamayı ne Peygamber yaptı ve ne de Ebubekir döneminde böyle bir uygulama vardı. Ne sayı açısından ve ne de vakit olarak (gecenin başı) böyle bir şey söz konusu değildi.

Daha bunlar gibi, Ömer'e uyan siz Sünniler tarafın- dan dinde nice bidatler icat edilmiştir. Şimdi bidat ehli bizler miyiz, yoksa sizler?

Melik:

- Ey Vezir! Alevi'nin Ömer'in dindeki bidatleriyle ilgili söyledikleri doğru mudur?

Vezir:

- Evet alimlerden birçoğu bunları kendi kitaplarında yazmışlardır.

Melik:

- O zaman bizler, dine bidat sokan birine nasıl tabi olabiliriz? !

Alevi:

- Evet, böyle birine uymak haramdır! Çünkü Peygamber, "Bütün bidatler dalalettir, her bir dalaletin sonu ise cehennem ateşidir." Dolayısıyla bidat olduğunu bildi- ği halde Ömer'in bu bidatlerine uyan herkes ateş ehlidir.

Abbasi:

- Fakat dört mezhebin büyükleri Ömer'in bu bidatlerini kabul edip onlarla amel etmişlerdir?

Alevi:

- Bu da başka bir bidattir ey Melik!

Melik:

- Nedir o bidat olan?

Alevi:

- Bu dört mezhebin kurucuları, Ebu Hanife, Malik b. Enes, Şafii ve Ahmed b. Hanbel, Peygamberden (s.a.a) yaklaşık 200 yıl sonra yaşamışlardır. Şimdi, bu 200 yıl

90

içinde yaşayan Müslümanların batıl yol üzere olup dala- let içinde oldukları düşünülebilir mi?

Mezhepleri dörtle sınırlandırmanın ve diğer fakihlere uymamanın gerekçesi nedir? Acaba Resulullah (s.a.a) böyle bir vasiyette bulunmuş mu?

Melik Abbasi'ye yönelerek:

- Ey Abbasi! Sen ne diyorsun?

Abbasi:

- Bu dört mezhebin kurucuları, bütün alimlerden büyük bir ilme sahipti.

Melik:

- Tarihte or tar kadar ilmi olan hiç çıkmadı mı?

Abbasi:

- Caferiler de, İmam Cafer Sadık mezhebine tabidir.

Alevi:

- Biz yalnız ve yalnız Cafer! Mezhebi'nin tabiiyiz. Çünkü bu mezhep Resulullah'ın (s.a.a) mezhebidir. İmam Cafer Sadık (a.s), yüce Allah'ın Kur'an'da bahsetmiş ol- duğu, hakkın temsilcileri Ehlibeyt'tendir. "Allah ancak siz Ehlibeyt'ten günahı gidermek ve sizi tertemiz kıl- mak istiyor. "1

Bununla beraber biz Caferiler, Ehlibeyt'in 12 İmamı- na da tabi oluyoruz. Bizim Cafer! olarak tanınmamızın sebebi, İmam Cafer Sadık'ın (a.s) diğer İmamlardan farklı bir özelliği olmasıdır. O da şu ki:

1- Ahzâb 33

91

İmam Cafer (a.s), dönemindeki bazı siyasi gelişmeler sonucu meydana gelen özgürlük ve serbestlikten yararla- narak tefsir ve hadis ilimlerini yaymaya fırsat bulmuştur. Öyle ki, İmam Sadık'ın (a.s) derslerine dört bin öğrenci- nin katıldığı rivayet edilir. 1

İmam Cafer Sadık (a.s), Emevilerle Abbasilerin ne- redeyse söndürmek üzere olduğu İslam öğretilerini yeni- den canlandırmıştır. Bundan dolayı O'nun yolunu izle- yenler, yani İs Him dini yeniden diriltten İmam Cafer Sadık'ı mürşit bilenler, Caferi olarak anılmıştır.

Melik bunları dikkatle dinledikten sonra Abbasi'ye döndü:

- Cevap olarak söylemek istediğin bir şey var mı?

Abbasi:

- Dört mezhebin büyüklüklerine taklit etmek biz Sün- nilerin sünnetidir, geleneğidir.

Alevi:

- Hayır, öyle değil; aslında buna sizi bazı emirleri- niz, hakimleriniz zorlamıştır. Siz de körü körüne onlara uydunuz; oysa bu yaptığınıza hiçbir delil ve kanıtını yoktur.

Alevi:

- Ey Melik! Yemin ediyorum ki, eğer Abbasi bu himyle ölecek olursa yeri cehennemdir!

Melik:

- Bunu nereden biliyorsun?

Alevi:

- ResulullahOtan (s.a.a) bize ulaşan bir hadis-i şerifte şöyle geçer:

"Kim zamanının imamını tanımadan ölürse, cahiliye Arapları gibi ölmüştür." 1 Şimdi Abbasi'den zamanının imamının kim olduğunu soruyor Melik!

Abbasi:

- Böyle bir hadis yoktur, Peygamber (s.a.a) bunları söylememiştir!

Melik, (her zamanki gibi, hakem konumundaki) veziri Nizamülmülk'e sordu:

- Böyle bir hadis var mı, yok mu?

Vezir:

- Bu hadis vardır, üstelik güvenilir bir hadistir. 2

Melik:

- Ey Abbasi! Senin güvenilir bir kişi olduğunu sa- mrdım. Artık böyle olmadığını gördüm!

Abbasi:

- Ben zamanımızın imamını tanırım, efendim. Alevi:

-Kim o?

Abbasi:

- Melik Şah!

Alevi bunu duyunca Melik'e hitaben:

1- Müsned-i Ahmed b. Hanbel, c.3, s.446; el-Müstedrek, c.8;
2- Hafız Nişaburi, kendi Sahih'inde, c.8, s.107; Yenabi'ul-. Mevedde, s.117; Nefehat-ul-Lahfıt, s.3; Sahih-i Müslim.

- Ey Melik, biliniz ki bu, doğru söylemiyor; bunu yalakalık olsun diye söylüyor!

Melik:

- Evet, ben onun doğru söylemediğinin farkındayım. Ben kendimi iyi tanırım; insanların zamanının imamı, imamlığa layık biri olmadığımı da bilirim. Çünkü ben hiçbir ilme sahip değilim, vaktimi de genellikle avlanmak ve devletin idari işleriyle geçiririm.

Sonra Sultan Melikşah Alevi'ye döndü:

- Pekala, sana göre zamanımızın imamı kimdir?

Alevi:

- Benim akideme göre, daha önce hakkında Rasulullah'tan (s.a.a) hadis naklettiğimiz Hz. Mehdi'dir.

Dolayısıyla: Her kim onu tanırsa, Müslüman gibi ö-lerek cennet ehlinde olur. Lakin onu tanımayan şahıs, cahiliye müşrikleriyle cehennem ehlidir.

MELİK'İN VEZİRLE CAFERİ OLMALARI

Melik Şah'ın yüzünde mutlu bir gülümseme belir-mişti. Gerçeği bulmuş insanların huzur dolu gülümseme-siydi bu. Salonda bulunanlar şöyle dedi:

- Ey cemaat! Günlerden beri (üç gün) devam eden konuşmalardan kesin olarak bildiğim ve çıkardığım sonuç şudur:

Cafer! "Ehlibeyt Mektebi" söylediği ve inandığı her şeyde haktır. Ehlişünnetin ise, gölgesini batıdır. Şimdi bana düşen, hakkı ve hakikati görünce kabul etmek; dünya-da batı i ehli, ahirette de cehennem ehli olmamaktır. İşte

94

bu nedenle hepinizin huzurunda, Ehlibeyt Mektebi'ni yani Caferi Mezhebi'ni kabullendiğimi ilan ediyorum. Her kim benimle birlikte, Allah'ın rahmet ve bereketiyle, nefsinin zulmet ve batıldan kurtarıp hak olan nura çevirmek istiyorsa, Cafer! Mezhebi'ni kabul etsin!

Vezir Nizamülmülk:

- Ben de kabul ediyorum! Zaten talebelik yıllarımdan beri, Ehlibeyt Mektebi'nin dosdoğru ve hak bir mezhep olduğunu biliyordum. Şu andan itibaren Cafer! Mezhebi'ni kabul ettiğimi açıklıyorum...

Ve ardından mecliste bulunan alimlerden 7a'e yakını ile diğer devlet temsilcileri ve yüksek memurlar, komutanlar, gözlemciler ve dinleyicilerden büyük bir kısmı Cafer! Mezhebi'ne dahil oldular.

Melik Şah'ın, Nizaülmülk'ün, komutanların ve katiplerin Caferi

oluşu haberi kısa zamanda ülkenin dört bir yanına yayıldı ve böylece birçok insanın Cafer! Mezhe- bi'ne girmesine sebep oldu.

Ardından Nizamülmülk (benim kayınpeder), hemen Bağdat'ın Nizamiye Medresesi'nde Caferi Mezhebi ve felsefesiyle ilgili derslere başlanması için emir verdi.

Ancak batıl üzere kalmayı tercih eden bazı Sünni alimler, kendi eski mezheplerinde kaldılar ve yüce Allah'ın şu ayetine şamil oldular: "**O kalpler taş gibi, hatta daha da katıdır.**"¹ .

Ardından Sultan Melik Şah ile veziri Nizaülmülk'ün aleyhinde propagandalar yaparak halkı onların aleyhine

1- Bakara, 74

95

kışkırttılar. Nihayet hicri 485 yılı Ramazan ayının 12'nci günü Vezir Nizamülmülk'ü öldürttüler, hemen ardından da Selçuklu padişahı Melikşah'ı ortadan kaldırdılar. Hepimiz Allah'tanız ve hepimiz Allah'a dönücüleriz. Gerçekten onların ikisi de Allah yolunda, hak ve iman uğruna şehit oldular. Ne mutlu onlara ve Allah yolunda hak ve iman uğruna öldürülen herkese!

Müellifin Notu

Ben bu toplantıya ilk günden katıldım ve bütün ko- nuşmaları kaleme alıp faydalı olmayan fazlalıkları çıkar- dıktan sonra bunların özetini işte bu kitapta topladım...

Hamd, ancak Allah'adır; salat ve selam Muhammed'e, onun tertemiz Ehlibeyti'ne ve seçkin ashabına olsun.

Bu kitap, Bağdat'ta Nizamiye Medresesi'nde Mukatil b. Atiyye Ebu'l-Heyca Şibl'ud-Devle tarafından yazıldı.

96

Mukatil bin Atiyye